

MAGYARL

Nagys. Kozma András úrnak
HUNGARIA
VI., Vilmos császár-út 55.
BUDAPEST

Igazgató és felelőszerkesztő:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LASZLÓ NYOMDA R.-T.**
Törvénytisztelettel bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyárfás Elemér**

Urnapjára

Virágaink között, amelyek még megmaradtak dalaink között, amelyek még fel tudnak fakadni munkánk, robotunk nyilvános terein,
Légy üdvözölve, elrejtett Jézus Krisztus!

Légy üdvözölve, isteni hatalom!

Földi életedben csodás változások forrása voltál, most szentségedben lelki betegségeket gyógyítasz csodával s szövögeted szálait a harmóniának test és lélek, föld és ég között.

Légy üdvözölve, isteni bölcsesség!

Földi léted csak az isteni észnek érthető titok volt s azért lettél forrása istenien mély tanításoknak; most a kenyér és bor színe alatt, rejlt jelenléd minden evangéliumnál nagyobb iskolája az isteni titkok előtt meghajló gyermeki hitünknek.

Légy üdvözölve, isteni szeretet!

Földi életedben áldozatul hoztad magadat, hogy megtaníts minket a szeretetre. Most a vértől való áldozatban nemcsak emléket hagytad e legnagyobb tényednek, hanem elvitted a Golgota valóságát minden városba és minden faluba, minden útszélén szegénykedő templomba.

Ami örömet még meghagyott nekünk az élet, azt mind összeszedjük, azt mind Elédbe szórjuk és a mai napon boldognak érezzük magunkat egészen, mert Téged senki sem vehet el tőlünk s Te egymagad több vagy, mint az egész világ.

Keresztények, kik a fehér fátyol mögött hitetekkel az utolsó vacsorás Jézus magasztos emberarcát érzitek: térdre a Király előtt!

Keresztények, kik más időben templomszolgolyba bújva valljátok Krisztus valóságos uralmát közöttünk, most fel fejetekkel!

Mert alázatosságában fölmagasztosult fenéséges Fejedelem lép az útra.

A Fejedelem, aki nem fegyverekkel és nem zsarnok-akarattal, hanem jósággal és irtalommal ejt hatalomba benneteket.

A Fejedelem, aki a Szenvedés leírhatatlan erejével vezet diadalra benneteket.

A Fejedelem, akinek homlokán rózsaszíromba fakadt a tövis és ártatlan gyerekekkel hullatja az útra, hol lépked az Isten.

A Fejedelem, a mi Istenünk, aki egyetlen tekintetével fölemeli és vigasztalja örömsre simogatja a lelkünk.

Keresztények, a Fejedelem jár ma az utcán!...

S ha visszahelyezik is a sötétes templomi trónra: hitetekkel örökfény-módra álljatok őrt az oltár előtt, keresztények, krisztuskatonák!

Virasszátok át Vele az élet-órát, hogy a kísértet, bármily köpenyben közeledik is felétek: rajtatok erőt venni ne tudjon.

Mert jaj a lelkeknek, kiket a diadal Fejedelme alva talál, ha elérkezik a „dies irae“, az Igazság isteni Napja.

Királyi szavak:

Az országörök hitvallásukba írták a munka elsőbbségét, a nemzet haladásának az elsőbbségét mindannak segítségével, ami egészséges népünkben.

A dicsőséges uralkodás kilenc esztendeje

A legfőbb országör az ország ifjúságának körében

II. Károly király uralkodásának sok és nagy-szerű ténye van. Belpolitikai téren az ország új alapokra való helyezése, ami a nagy uralkodó elgondolásának eredménye. Az ország újjászületett, lakói lelkileg egyesültek, nemzeti jövőjébe vetett teljes hittel és bizalommal.

Külpolitikai tekintetben az ország erejének és igazának tudatában jelent meg s magatartásában

teljes lojalitással más államok iránt tekintélyt szerzett Európa népei előtt. A király úgy az országban, mint a külföldön a hatalmas egyéniségek példaképe, kiválasztott vezér a népek vezérei között. Tevékeny uralkodás ez az államélet minden területén érvényesülő gondossággal, amely minden irányban alkotásra buzdított és amely a király határozott akaratával, az ő eszméinek irányvonalában, sőt néha az általa rendelkezésre bocsátott eszközökkel a fejlődés lendületében lévő intézményeket létesített.

Ime főbb vonásokban, mit ünnepel az ország a trónralépés kilencedik évfordulóján. Ófelsége a király saját kötelességévé teszi, hogy mint az ország első polgára az ország felvirágoztatásának szentelt munka és áldozathozás nagy példával járjon elől.

A mindennapi gondok, amelyek eltöltik az uralkodót, de amelyek sohase fogják elfárasztani, kitartóan törtek két cél elérése felé. Az egyik: olyan jelen biztosítása a nemzet számára, amely nemcsak hogy méltó az ősök örökségéhez, hanem a haladás és béke hosszú, boldog korszakánál messze túlhaladja Románia történetének legdicsőségesebb fejezeteit; a másik: olyan jövő előkészítése, amely méltó örökség legyen az elkövetkező nemzedékek számára.

Ennek a nyugodt, boldog, gyümölcsözően békés s a gazdasági fejlődésre nézve kedvező jelennek a biztosításában, a teremtő akarat minden megnyilatkozása között első helyen áll az uralkodónak a hadsereg újjászervezésére és felszerelésére irányuló gondolja.

Jogos büszkeséggel mondhatja el az uralkodó, hogy Románia ma ténylegesen ura határainak, mert olyan hadsereggel rendelkezik, amely a nehéz megpróbáltatás órájában, — amit senki sem óhajt, — nem szenvedhet vereséget.

A király a jövő előkészítése céljából megteremtette az országör intézményt, amely a mai gyermekekben kialakítja azokat az erényeket, melyek a jövő polgárainak díszei kell hogy legyenek.

Míg hagyományos nagy nemzeti ünnepünk, május 10-ike a fegyverek győzelmét és nemzeti küldetésünket jelképezi, amely harcokban teljesedett be, a trónralépés évfordulója Ófelsége a király óhajának megfelelően egészen más jelentőséget nyert.

Az uralkodó ma a legfőbb országör, Mihály vajdának és az ország minden gyermekének egyaránt édesapja, aki ezt az egész napot az ifjúságnak, a jövő reménységének körében tölti.

A mai ünnepségek felemelő kereteiben Ófelsége a király a lelkesültség és a magasztos elégtétel óráit éli, mert az ország ifjúsága bizalmatlantól vetíti eléje a jövő Románia képét.

Az Országör-intézmény

II. Károly király uralkodásának legjelentősebb megvalósítása

Június nyolcadika — a király ünnepe.

Kilenc évvel ezelőtt vette kezdetét az a dicsőséges uralkodás, amelynek ígéretei jórészt már meg is valósultak és amely beteljesítette a reményeket, hogy a nemzeti tevékenység minden területén új korszak nyílik Románia történetében.

A hálás ország lelkes népünnepélyeket akart rendezni ezen a napon, hogy az ország legtávolabbi szögleitől a fővárosig hangozzanak az általános

öröm megnyilatkozásai és szívből feltörő jókívánatok.

Ófelsége azonban más jelentőséget kívánt adni a mai napnak és az ő óhaja parancs. Legyen június 8-ika az ifjúság napja; annak a három millió országörnek az ünnepe, akiket Ófelsége a király a Straja Tării intézménye köré csoportosított, amelyet ő, a legfőbb országör vezet az egészséges fegyelem útján, az ősi hagyományok tisztelésében a vidám és

szívélyes bajtársiasság szellemében, minden életkornak megfelelő kötelességekre! a család, a felebarátok és a haza iránt.

Magasztosak II. Károly király uralkodásának tényei, méltók az ország dicső és az utódok számára példaadó monarchikus hagyományaihoz. Nincs a népi tevékenységnek az a területe, amelyen az ő lelke ne hatna buzdítólag s az ő bölcsesége ne mutatkoznék alkotó erővel. Egész állami berendezésünk átszerveződött az idők szellemének megfelelően, amely szellemet ő elsőnek értett meg. Ez a reformmunka megfelelt az államélet minden szükségletének és az ország közszellemének egyaránt.

Az ország a rend és a munka jegyében újjászülve meghatározott célkitűzésekkel élvezti a gazdasági élet legkedvezőbb légkörét. De a király atyai gondossággal foglalkozott az ifjúsággal, a jövő reménységével nemzeti küldetésünk beteljesedésének biztosítékával.

És buzgólkodása nem volt hiábavaló. A mai ünnep, amelyet a legfőbb országőr az ifjúságnak szentelt, a teljes győzelem elégtételét nyújtja Ófelségének. Az ország ifjúsága, amelyet ma az eszményi szent lángja fűt, ismét megtalálta a román nemzeti fegyelmesség irányvonalát, amelyen haladnia kell.

Az ország ifjúsága, amelynek körében a király a mai napot eltölti, jelképezi azt a nevelő munkát, amelyet a szülő teljesített a gyermekével szemben. Ép testben ép lélek, kialakult jellemek, testnevelésben edzett kebelben dobogó román szívek, az áldozathozás erényei, — ezek ama ifjúság lelki és fizikai alkotóanyag jellegzetességei, amelyre az uralkodó teljes hittel és reménységgel építheti a jövőt.

Az Országőrség, az ifjúság e nemes iskolája talán a legnagyobb megvalósítása II. Károly király uralkodásának.

Öt jogszerinti és kinevezett szenátora van az erdélyi magyarságnak

Megjelent a királyi rendelet törvény hetvenhét szenátor kinevezéséről

Bucurestiből jelentik: Ófelsége II. Károly király hétfőn rendelet törvényt írt alá, amely az új alkotmány 63. és a választási törvény 7. szakaszára való hivatkozással kinevezi a szenátus hetvenegy tagját. A törvény szövege a következő:

Kinevezzük szenátornak 9 évi időtartamra a következőket:

Mironescu Gheorghe és Ernest Balff tábornok királyi tanácsosokat.

A Nemzeti Ujjászületés Frontjának alapítói közül: G. Manu tábornokot, Samsonovici tábornokot, Gusti professzort, Vasilescu Carpent, Nicolae Miculescut, Stefanescu Amza tábornokot, Ionescu Mihai tábornokot, Rosescu Gheorghe tábornokot, Ion Telivant és C. Braescut.

A Nemzeti Ujjászületés Frontjának főtanácsi tagjai közül Blaga Luciant, Mircea Cancicovot, Gh. Dinopolit, Gr. Ducat, V. Enescut, Iuliu Hatieganut, Hans Hedrichet, N. Malaxat, Ion Marinescut, Istrate Miculescut, D. Mocionit, Gr. Periteanut, Al. Romalot, Anibal Teodorescut, Vlad Aurelt és Helmuth Wolfot.

A földművelés képviselői közül Titus Gacauschit, Alex. Hurmuzachet, Fritz Kommettet, dr. Szász Pált és Cristu Tomcotot. Az ipar és kereskedelem képviselői közül: Grigore Alexandrut, Sever Dant, Carol Schillt, Grigore Zamfirescut.

A tudomány és a publicisztika képviselői közül: Gr. Anibalt, I. Agarbiceanut, Ion Bratescu Voinescut, Andrei Corteanut, Horia Hulubeit, V. Ispirt, D. Pompeit, E. Racovitait, Sadoveanu Mihait és dr. Lucian Scupiavschit.

A zene- és képzőművészetek képviselői közül: Tiberiu Brudecianut, Gheorghe Enescut, I. Jaleat és St. Popescut.

A repülés és tengerészet képviselői közül: V. Bibescut, Sebastian Eustachiu admirálist és Andrei Popovici parancsnokot.

A szellemi foglalkozásuk képviselői közül: D. Ghica volt minisztert, Anton Mocsonyit és V. Starceat.

A vallások képviselői közül: Gh. Ciuhan-

ut, Victor Macavei kanonokot, Márton Áron, erdélyi római katolikus püspököt, Pacha Ágoston római katolikus püspököt és Vargha Béla unitárius püspököt.

A sport és az ifjúsági nevelés képviselői közül: Barga Catargiut, I. Manolescu tábornokot, I. Mititineut, Marcel Olteanu tábornokot, G. Plaginot és Teofil Sidorovici őrnagyot, az Országőr Szervezet parancsnokát.

Ezek szerint az alkotmány által előírt 88 szenátusi tagságból 72-öt az Uralkodó Ófelsége a fenti egyszakaszos törvénnyel töltött be. A kinevezettekkel a keddre virradó éjszakán táviratokkal közölték a királyi dekrétum rendelkezését.

A jogszerinti és kinevezett magyar szenátorok

Eszerint a kinevezett és jogszerinti szenátorok névsora a következő: Szász Pál dr., Pacha Ágoston dr., temesvári római katolikus püspök, Vargha Béla dr., unitárius püspök, Márton Áron erdélyi római katolikus püspök és Vásárhelyi János református püspök.

Aki nem tévedett

Írta: Nagy Lajos

Milka néni már a lépcsőházban törülgette szeméből a könnyeket. Előgyakorlatot végzett, hogy annál jobban sikerüljön neki anyánk elszomorítása.

— Szegény Amál! — zokogta azután, miközben leült. — Szegény szerencsétlen Károlyunk.

— Csak nincs valami bajuk? — szorongott anyánk.

— Ó, ó! Most jövök a szanatóriumból.

Milka néni szünetet tartott. Lehet, hogy csakugyan az orrát akarta kifújni, de lehet, hogy a hást akarta fokozni.

Amál a sógornője anyánknak és Milka néninek, Károly, az Amál férje, a mi nagybátyánk. Már halottunk róla, hogy Amál néni bevonult a szanatóriumba; a manduláját akarta kioperáltatni, mert az nemcsak hogy nem volt egészséges, hanem különféle testi zavarokat is okozott.

— Beszélj már! — nogatta anyánk türelmetlenül Milka nénit. — Sírni ráérsz azután is.

— Ó, ó! — zokogott Milka néni.

— Dehát mi történt?

— Amálnak vége.

— Meghalt?

— Még él — és Milka néni lemondosan legyintett, hogy él ugyan, de már nem sokáig.

— És mit mondanak az orvosok?

— Az orvosok nem számítanak. Elég ha én láttam szegény Amált.

Közbeszóltam:

— Attól még nem kell okvetlenül meghalnia.

Nyugtával dicsérd a napot

Mai sikerét, asszonyom, puder, arcfesték és mindenféle más szépségápolószert biztosította. De mivel fogja este arcáról eltávolítani ezeket a gyakran káros szereket? Ne feledkezzen meg arról, hogy az epidermisznek, mint az emberi szervezet minden részecskéjének, nemcsak ruházkodásra, hanem táplálékra is szüksége van. A tejet minden neves bőrgyógyász a bőr csodaszereként ismeri el. Ezért az arcbőr tisztántartásához a Milkuderm-Milchfettereme és fertőtlenítő bőrápoláshoz a Milkuderm-Hautsahne alapját képezik a modern szépségápolásnak. A készítmények minden drogériában és gyógyszerertárban kaphatók.

Nagy sáskajárás Udvarhelymegyében

Az Alsó- és Felső-Rákos közt lévő kaszálókát lepte el egy hatalmas sáskaraj

Székelyudvarhely. Saját tud. Alsó- és Felső-Rákos községek között elterülő kaszálókát délkelet-európai, olajzöld színű vándorsáskák hatalmas raja lepte el. A sáskák feltűnése a községek lakói között nagy izgalmat keltett. Az illetékes községek jegyzői a sáskák megjelenése után nyomban jelentést tettek az udvarhelymegyei Mezőgazdasági Kamarának s egyben több összefogdosott sáskát is beküldöttek tanulmányozás céljából. A Kamara megállapította, hogy a veszedelmes kelet-európai sáskákról van szó és írtásukra mindenféle intézkedést megtett s így remélhető, hogy a sáskák pusztításait és tovább vonulását még idejekorán meg tudják akadályozni.

A sáskák pusztítása már az Ókorban ismeretes volt az emberek előtt. Maga a Biblia is megemlékezik egy pusztító sáskajárásról. Ezek a sáskajárások az újabb időkben is elég gyakoriak.

A sáskák az egyenesszárnyúak rovarrendjének a Szökdelők nevű alrendjébe tartoznak, erős rágószervekkel bírnak s amikor nagy tömegben útra kelnek, óriási pusztításokat visznek végbe.

A sáskák kétfélek: az olajzöld színű 5 cm nagyságú keleti vándorsáskák és az afrikai hamvas sáskák. Veszedelmesebbek az előbbieket. Ezeknek hazája Délkelet-Európa. Innen szoktak felkeredni és óriási, sűrű felhőként fedik el a látóhatárt. Órákon át tart a vonulás ház magasságban s ahol a raj leereszkedik, ott növény nem marad. Írtásukat a régi Magyarországon az 1907. évi XXXI. t. c. szabályozta. Az írtás hatósági utonepek segítségével történik.

Azt még kibírja talán.

— Csak te fogd be a szádat, te gonosz csont! — szólt rám haragosan Milka néni. — Hiszen te nem sajnálsz senkit.

— Különösen azt nem, akinek nincs semmi baja — feleltem én.

— Nincsen? Szóval én hazudok. Én nem is voltam a szanatóriumban. Szegény Amál nem is fekszik ott.

— Feküdni feketik, de még élt, amikor Milka néni látta.

— Akkor még élt. De már az utolsókat lélegzette. Érted? Most már halott. Akárhogyan komiszkodsz te velem.

Milka néni újra zokogni kezdett. És most megint nem lehetett tudni, hogy Amált siratja-e, vagy nagyon megsértődött. Anyánk is elkezdett sírni, mire Milka néni, látván, hogy célját elérte, fölkapta esernyőjét az asztalról, fejébe csapta a kalapját és köszönés nélkül elrobogott.

Anyánk csak sírt tovább. Magára kapkodta a fekete ruháját. Még fekete harisnyát is húzott. Ugy gyászba öltözött, mintha már temetésre menne. Azután sietett ki a szanatóriumba. Azt a mulya Károlyt vigasztalni. A cél csak ez lehetett, mert öltözködés közben elszipogta:

— A halottról is meg szabad mondani az igazat. Bizony, az az Amál, az én megboldogult sógornóm nem érdemelte meg, hogy én most sajnáljam. Ki látott olyant, hogy egy ilyen vénasszony kivette a manduláját. Hát nem istenkísértés az ilyesmi? ... De hogyha magával nem törődött, legálább azt a szegény Károlyt kimélte volna meg. Mennyi kiadása lesz most annak a szerencsétlennek. Ámbár a hivatalában biztosan kap majd

Kitűnő ajtatóssági kalauz a hívők számára az

ÉGI LANT

című imádságos és énekeskönyv.

Az 500 oldalas, 379 éneket tartalmazó finom, erős papírra nyomott izléses egész vászonkötésű imádságos könyv ára

mindössze csak 90 lei.

Vászonkötésű imádságos könyv ára

A június 8-iki ünnepek Nagyváradon

A nagyvárad rendőrkészlete a következő hivatalos közlést adta ki a június 8-iki restaurációs ünnep alkalmából foganatosítandó intézkedéseket illetően:

1. Szigorúan vett vasárnapi munkaszünet, az összes épületek nemzeti zászlóval fellebegtetendők.
2. A lakások utcai ablakait és az üzletek kizárólag fel kell díszíteni és este 8 és 10 óra között ki kell világítani.
3. A király-himnusz elhangzásakor a közönség leveszi kalapját és méltó magatartást tanúsít.
4. Felhívjuk a közönséget, hogy az elrendelt intézkedéseket tartsa be, hogy az ünnepek illő pompával és ünnepélyességgel menjenek végbe.

Dr Eugen Clonja, kvesztor.

Csütörtökön szigorított munkaszünet

A rendőrség közigazgatási ügyosztálya a következő hivatalos kommunikét adta ki:
— Holnap, csütörtökön a restauráció 9-ik évfordulója alkalmával szigorított munkaszünet lesz. Az összes erre vonatkozó rendelkezések betartandók. Tekintettel a szigorított munkaszünetre, a mézások és az élelmiszer üzletek sem tarthatók nyitva és piac sem lesz.

Jugoszlávia a tengelyhatalmakhoz csatlakozott

A Pál herceg látogatásáról kiadott hivatalos közlemény német és olasz magyarázata

Rómából jelentik: A Tribuna nevű olasz lap berlini tudósítása szerint a Pál jugoszláv herceg látogatásáról kiadott közleményt német hivatalos körökben úgy értelmezik, hogy Jugoszlávia csatlakozott a tengelyhatalmak politikai alapelveihez. Ez a csatlakozás a közeljövőben határozott politikai aktusban fog megnyilvánulni, amelynek a tartalma és hordereje igen fontos és messzeható lesz. Jugoszláviának a tengelyhatalmakhoz való csatlakozása — folytatja a lap — végleg tisztázza, hogy a nyugati nagyhatalmak a maguk bekerítő politikája előmozdítását Jugoszláviától nem remélhetik. Egyúttal ennek az állásfoglalásnak kihatása lesz arra is, hogy a Balkánon lényegesen módosul a helyzet a bekerítési politika rovására.

Berlinből jelentik: Pál jugoszláv kormányzóherceg és felesége, Olga hercegnő kedden látogatást tettek Göring vezértábornagy, porosz miniszterelnöknel.

valami segítyt, de csak el ne pazarolja az a Károly azt a kevés pénzt holmi cifra ceremóniákra. Hiszen olyan könnyelmű. Amálnak meg már ügyis mindegy, sajnos.

Anyánk sietve készülődött ugyan, mégis én távoztam el előbb hazulról. Nem tudtam hallgatni ezt a beszédet. És mivelhogy az ember mégsem haragudott a saját édesanyjára, magam is Milka néniére, a vészmadárra voltam dühös. Hej, de még micsoda vészmadár! A kuvik hozzá képest éneklő kanári.

Anyánk sugárzó arccal beszélte el este a vacsoránál, hogy Amálnak, hála Istennek, semmi baja. Az igaz, hogy megoperálták, de az operáció jól sikerült. Amál szépen gyógyul, ma már ennie is szabad volt, persze csak folyékony ételeket.

— Na tetszik látni!

Anyánk mentegetődzött:

— Mindennek az a Milka az oka. De azért rá sem szabad haragudni. Neki már olyan a természete, hogy mindig rémeket lát. És mindenkit temet. Meg Amált különben sem szereti, mert szegény lány volt, amikor Károly elvette és mégsem akar alkalmazkodni a családi renchez.

A családi renchez? No, erről már én is gúnyosan kíváncsiskodtam:

— Ugyan! Hát mi nálunk a családi rend?

— Az öregebbek tisztelete! — válaszolta anyánk komolyan. — Amit az idősebb mond, annak szentírásnak kell lennie.

— Még ha Milka néni is az idősebb?

— Akkor is!

— Szóval Amál néni úgy alkalmazkodhatott volna ezúttal a családi renchez, hogy csakúgyan meghalt volna.

Anyánk rosszalólag esővált a fejét:

— Ne túlozz! Csak ne túlozz... Mindenesetre igen különös eljárás, hogy valaki délután kettőkor még haldoklik, hat órakor meg már semmi baja. Milka néni nem egykönnyen bocsátja meg majd Amálnak, hogy így félrevezette.

Amál néni egy-kettőre felgyógyult. Mint minden családi eseményről, erről is sikat beszéltek nálunk. Csak Milka néni hallgatott konokul a tereferéknél. A szájaszélét keskenyre préselte össze, ha Amárról esett szó. Majd a homlokát ráncolta és izgett-mozgott a széken.

Én még mindig nem engesztelődtem ki Milka néni iránt, anyánk békítő magyarázatát után sem. Sőt egy alkalommal nekibátorodtam és ingerkedni kezdtem a néniel:

— Találkoztam ma az utcán Amállal, olyan üde, egészséges és fiatal, hogy öröm ránézni. Elél az száz évig is.

— Már megint kezdod?

— Mit kezdek? Én nem értem Milka néni. Én csak azt mondtam, hogy Amál pompás színben van.

— Nem érdekel.

— De azt csak beláthatja Milka néni, hogy tévedett, amikor nála járt a szanatóriumban?

— Én semmit sem látok be. Én nem szoktam tévedni!

— Ne-em? Akkor az egyszer sem tévedett?

— Tudod mit? Nem!

— Talán még azt sem ismeri el! Milka néni, hogy Amál él.

Milka néni rám nézett szigorúan:

— Az én számomra meghalt! — mondta egyszerűen.

Igy tévesztheti meg a tükör!

Mialatt fogat a tükörben szépen mutatnak, ezalatt a fogkő a fogak belső felületén végzi romboló munkáját. Ha Ön nemcsak hóhéhré, hanem fogkőmentes fogakat akar, használjon Kalodont fogkrémet! Kalodont az egyetlen fogkrém, mely a tudományos elismerést, fogkő ellen határos dr. Bräunlich-féle Sulforizin-Oleatot tartalmazza.

Most nagy tubusban is kapható

KALODONT fogkő ellen

Frick német birodalmi belügyminiszter magyarországi látogatása

Fogadtatása Horthy Miklós kormányzónál és Teleki Pál miniszterelnöknel. Estély a magyar belügyminisztériumban. — Pohárköszöntők a magyar és német közigazgatás barátságos együttműködéséről

Budapestről jelentik: Horthy Miklós kormányzó kedden délután kihallgatáson fogadta a hivatalos látogatásra ideérkezett Frick német birodalmi belügyminisztert. A kormányzó és neje villásreggelit is adott Frick és felesége tiszteletére. A délelőtti folyamán a német belügyminiszter Teleki Pál miniszterelnököt is meglátogatta. Délután a Külügyi Társaság felolvasó ülést rendezett, melyen Frick belügyminiszter is megjelent. Kenéz Béla, a társaság elnöke melegen

üdvözölte a német vendéget, majd Jánosi Dénes tartotta meg felolvasását „Magyarország élettéré a Dunavölgyben” címmel. A felolvasáshoz helyező elismeréssel Frick birodalmi belügyminiszter is hozzászólt.

Esté a belügyminisztérium ünnepi termében Keresztes-Fischer Ferenc magyar belügyminiszter székfődet adott nemet kártársá tiszteletére. A lakoma során a két belügyminiszter pohárköszöntőt is mondott. A magyar belügyminiszter kiemelte, hogy Frick birodalmi minisztert a magyar közönség úgy ismerte meg, mint Magyarország meggyőződéses barátját. A magyar és német közigazgatások, különösen a kommunizmus elleni küzdelemben együttműködő összefüggést fejlesztettek ki egymás között, s történelmi hagyomány is Magyarországra a német szomszéd-dal való barátságos együttműködés.

Frick német belügyminiszter köszönetet mondott a szíves és meleg fogadtatásért, s örömet fejezte ki, hogy személyesen tapasztalhatja azt a barátságot és összetartást, ami a két nemzetet összekapcsolja. Ő is utalt a kommunizmus elleni együttműködés sikerére, de egyúttal hangzott, hogy a két közigazgatás között egyéb téren is mutatkozik közös feladat. Meggyőződése, hogy ami eszencserét most folytatni fognak, az a magyar és német nép között fennálló barátságot még jobban elmélyíti.

A díszlakoma után nagyszabású fogadás volt, melyen megjelentek a külföldi követségek tagjai, valamint számos más előkelőség.

Még mindig nem tudták kiemelni az elsüllyedt angol tengeralattjárót

Londontól jelentik: Lord Stanhope, angol tengerészetiügyi miniszter kedden jelentést tett a lordok hazában a „Thetis” katasztrófájáról.

Az angol lapok értesülése szerint a mentési munkálatok most már arra irányulnak, hogy partravontassák az elsüllyedt tengeralattjárót. Sikertelenül is sürített levegővel telt tartályokat erősen a tengeralattjáró testére, ezenkívül három, egyenként 8 és fél centiméter vastagságú drótkötelet húztak a hajó alá. Szakértők számítása szerint kedvező időjárás esetén 48 óra alatt partravontatják az elsüllyedt tengeralattjárót.

Angliai útiélmények

*

Dr. Thomas Ohm würzburgi egyetemi tanár tollából jelent meg az alábbi érdekes írás, a „Schönere Zukunft“ hasábjain. Fejezeteit a következőkben ismertetjük:

1. London. Nagy figyelmet keltett Hugh Shields cikke a „Daily Express“ múlt év szeptember 20-i számában. A cikk „Hogyan imádkozol te?” cím alatt megállapítja, hogy az emberek napjainkban újra kezdenek imádkozni. Némelyek talán első ízben gyermekkoruk óta. Letérdepelnek és azt mondják: „Kérlek — Uram — ne engedd meg a háborút. De, ha már háború lesz, öket pusztítsd el, míg engem és családomat kíméld meg.” Ez nem imádság, csak óhaj, mégpedig igen önző óhaj; s ha nem teljesül, úgy érzik, nincs Isten és hiábavaló az imádság. Ezek az emberek az Istent csak szerencséhezó bábnak tartják. Az ilyen ima után természetesen ugyanabban a bizonytalan és félig hívő lelkiállapotban vannak, mint annakelőtte. Ha igazán akarunk imádkozni, el kell ismernünk a rossz létezését is. Hogy az valóban létezik is, megmutatják az utóbbi napok. Azonkívül gondoljuk meg, hogy nem a mi dolgunk embertársaink fölött ítélkezni. Ne imádkozunk tehát azok pusztulásáért, akik nem tetszenek nekünk. Hagyjuk Istenre elpusztításukat majd a világ végén, ha csakugyan el kell pusztulniok. Különbösen is hadd diadalmaskodjék Isten a rossz fölött. Több ideje van, mint nekünk rövid életünkben. Egyszer a kommunistáknak is meg kell halniok. Ha imádkozol, imádkozál igazságosságért és kegyelemért. Nem az olyan igazságért, mint, amelyet Versailliban létrehoztak. Hanem az igazságtalanság fölött diadalmaskodó igazságért és az emberi szívekben hatékony isteni kegyelemért, hogy diadalhoz segítse a jószágot a gonoszág fölött. A többit bízzuk Istenre. Rendelkezzék Ő az emberekkel, amint neki tetszik. Ily módon rendelje alá magát az ember Isten akaratának, még abban az esetben is, ha imájával nem tudja elfordítani a háború veszedelmét. Isten majd megmutatja, mit kell tennünk. Azonban, ha az embernek mégis szüksége lenne szavakra, hogy mindezt kifejezhesse, megtalálja a „Miatyánkban.”

2. London. 1533-ban vette feleségül VIII. Henrik Boleyn Annát. 1534 március 23-án VII. Kelemen ezt a házasságot érvénytelennek nyilvánította. Ugyanez év áprilisában és májusában, VIII. Henrik országa püspökei, apáturai és szerzetesfőnökei elé, aláírás végett a következő esküvőt terjesztette: „A római püspöknek Angolországban semmi sincs több joghatósága, mint bármely idegen püspöknek.” Ezt a kegyetlen okmányt bárki megtekintheti a British Museum üvegszekrényében. Két érsek, majdnem minden püspök (Fisher kivételével), a karmelita és ferences tartományfőnökök, 22 apát (közöttük a westminsteri apát is), 11 zárdafőnök, 5 főesperes és 25 más személyiség írták azt alá. Egyszer szóba hoztam az okmányt az írek előtt. „Igen — mondották — nálunk is kísértett az elpártolás veszedelme. Azonban a Rózsafűzér megmentett mindet.” Irországban még ma is minden katolikus családban elimádkozzák esténként a rózsafűzért.

Bradford. Nagy sötét iparváros Yorkshireben. 300.000 lakosa közül 10% a katolikus. Még többen lennének katolikusok, ha a vegyesházasság és más körülmények miatt veszendőbe nem mentek volna. A legtöbb katolikus: ír, amint általában az angol-országi katolikus egyház — legalább is így mondják az ír papok — 70—75%-ban írkből áll.

3. Bradford. Az írknél hívőbb katolikust alig lehet képzelni. Más katolikus ember okot és bizonyítékot keres. Az ír egyszerűen azt mondja: „Hiszek.” A kételkedést nem ismeri. Legalább is így mondják. A templomban otthon érzi magát. Éppúgy a papjánál is, akit „atyámnak” nevez. Az a bizonyos három lépés távolság, pap és hívő között, az írknél nincs meg. Különösen hatott, amikor egy asszony gyónás után így köszöntötte a papot: „Isten áldja.” Néha még hozzáteszik: „s kerülje az ördög.”

4. Bradford. Az írnek mindenkor büszkén hivatkoznak alkotmányukra. Ez az alkotmány így kezdődik: „A Mindenható Szentháromság nevében, akitől minden hatalom ered és akihez, mint végső célunkhoz, az embereknek és államoknak minden eselekedetét irányítani kell, elvállaljuk, elrendeljük és megadjuk, mi Eire (Irország) népe, aláza-

san elismerve kötelességünket, isteni Urunk Jézus Krisztus iránt, aki atyáinkat évszázados megpróbáltatásaikban oltalmazta, hálásan megemlékezve azok hősi és szakadatlan küzdelméről, amit népünk jogos függetlenségének kivívásáért folytatott és törekedve, hogy az általános jólétet előmozdítsuk, . . . az itt következő Alkotmányt.” A válasz egyébként is gyakran jut kifejezésre az ír népi jogi életében. A válasz például ismeretlen dolog náluk. Csak az úgytól és az asztaltól való elválást ismerik.

5. London. Minden év áprilisának utolsó vasárnapján, a katolikusok százai róják a hosszú utat Newgate-től Tyburn felé. Annyi vértanúnak egykori keresztútját, akik ezen az úton vonultak borzalmas börtöncikkből kivégzési helyükre. Tyburn az angol Kálvária. 1535 és 1681 között, 105 katolikust akasztottak fel, végeztek ki vagy daraboltak itt fel. Ma Tyburn, London egyik legforgalmasabb tere: Marble Arch. Közvetlen a tér mellett áll az a szócsekk, amelyről katolikus világiak, a szabad ég alatt hitüket védelmézik. Ugyancsak itt van a bencés apácák látogatott kápolnája is, amelyben vértanui idők emlékezetét ápolják. Ezeketől a vértanuktól várják Anglia katolikusai, az angol nép visszatérését ősi hitéhez. Egyetlen ájtatosságnál sem marad el a közös ima „Angolország megtéréséért.”

6. 1938 szeptember 18-án, 46.000 katolikus férfi vonult fel csendben London utcáin, a Southwark székesegyháztól a Westminster székesegyházig, hogy ily módon tüntessen az istentelen kongresszusa ellen. Elöl hatalmas fakeresztet vittek. A hatás óriási volt. A lapok azonban alig vettek tudomást erről a katolikus hitvallásról. Az angol katolicizmus szellemileg véve, még mindig nem került ki teljesen a katakombákból. Azonban ebben a tekintetben is elkövetkezik majd a változás. Sokat beszélnek és írnak Anglia „visszatéréséről”, egyszersmind sokat dolgoznak is ezért. A 18. század végén, Angliában hozzávetőleg mindössze 60.000 volt a katolikusok száma. Ma ez a szám egyedül Londonban megtízszereződött.

7. Jona, szent Kolumban szigete, Észak mészáros központja a középkorban. A hitújítás korában a kálvinista skótok, a kolostort és székesegyházat rombadöntötték. A „bábványimádás” emlékeit, barbár módon szétverték, vagy a tengerbe dobálták. A sziget feledésbe merült. Ma azonban ezeket a romokat újra összegyűjtik és mint drágaságokat kezelik. Számítalan angol és skót jön el nyáron át erre a kis, félreeső, kopár szigetre. A múlt újraéledt; Kolumban újra az a nagy férfiú, vagy amint valamelyik kálvinista mondotta: „az angol történelemnek talán a legnagyobb alakja.”

8. Princethorpe. Egy bencéskolostor, csinos lankás parkban. Az első konvent, amit Angliában a hitújítás után emeltek. X asszony büszkén említi, hogy a nővérek Főnökasszonya maga a Szűzanya. Más főnökönöröl nem is akarnak tudni. Sőt egyenesen szerencsétlenség származnék belőle, ha földi főnököt kapnának. Az Istenanya kiváló főnök, minden esztendőben újra megválasztják.

9. Canterbury. A canterbury anglikán székesegyházban, Pole bíboros († 1558) sírján a következő feliratot találjuk: Zarándok, e helyen kérünk, imádkozz a keresztény egységért, hogy Krisztus egyháza megkapja azt a békességet és egységet, amely megfelel Krisztus akaratának. „A keresztény szívesen tesz eleget a kérdésnek, amikor látja azt a nagy válaszfalat, amely a keresztény közösségek között emelkedik és amikor tudja, hogy ezt az egyesülést egyedül csak Istentől remélheti.

1922-ben Canterbury és York érsekei bizottságot neveztek ki, hogy az anglikán egyház hitvallását megállapítsák és megszövegezzék. A bizottság 1938-ban tett jelentést munkájáról. A jelentés igen lehangoló. Nyilvánvaló bizonyosság, hogy az anglikán egyházban még a legfontosabb kérdésekben sincs meg a hitegség. Egyben azt is világosan igazolja, hogy az anglikán hitbéli felfogás, homlok-egyenest ellenkezik a katolikusétól, még ott is, ahol a hitcikkelyek megfogalmazása hasonló emezéhez. R. A. Knoxnak, aki mint anglikán lelkész 1917-ben katolikus lett, bizonyára igaza van, amikor a Dublin Review-ben azt írja, hogy: „jelenleg teljesen lehetetlennek látszik áthidalni ezt a két felfogást. Nincs egyéb hátra, csak imádkozni az anglikán gondolkodásmód megváltozásáért.” Dr. Cz. K.

Hogyan kell megvetni az angol királyi pár ágyát?

Newyork, június hó.

Június 8-ika nagy nap lesz Amerikában: ezen a napon vonul be az angol uralkodó az Egyesült Államok washingtoni Fehér Házába s 150 éves független, köztársasági élet után 1300 szenátor és törvényhozó, bíró és tábornok hajbókol az angol nagykövet kerti ünnepségén György király és Mary királyné előtt.

Vannak azonban apróbb érdekességei is a királylátogatásnak. Így most szenzációs tárlásban közlik az amerikai újságok az olvasókkal, hogy Lindsay angol nagykövet ünnepélyes írásos jegyzékben értesítette Rooseveltt elnök feleségét arról, hogyan kell megvetni az uralkodópár ágyát.

A pontos előírás így hangzik:

„A király két darab selyemhuzati gyapjútakarót használ. Az ágy lábánál még egy könnyű takarót kell elhelyezni, de ezt nem szabad összehajtani, hanem harmonikaszerű redőkbe kell összeállítani.

A királyné szintén két gyapjútakaróval takarózik. Összehajtott takaróra nincs szükség a lábfelelő részénél. Ehelyett az ágy végébe még egy harmadik selyemhuzatos gyapjútakarót kell tenni, de nem harmonikaszerűen redőzve, hanem összehajtogatva, egyik csücskét visszahajtván, úgy, hogy háromszög-alakú legyen az egész.”

A lapok megjegyzik, hogy miután Washingtonban a júniusi középhőmérséklet 30—40 fok Celsius szokott lenni — árnyékban s éjszaka is 25—30 fokos a meleg, nem valószínű, hogy a felsőes vendégek ragaszkodnának otthon megszokott és meglehetősen komplikált takaró-rendszerükhöz.

Augusztus elsején kezdik meg a gázálarcok beszerzésére vonatkozó rendelettörvény alkalmazásának ellenőrzését

A légügyi minisztérium nem engedélyez haladékat a gázálarcok beszerzésére

Bucurestiből jelentik: A kereskedelmi és iparvállalatok alkalmazottai részére beszerzendő gázálarcok ügyében a légügyi minisztérium az alábbi közleményt adta ki:

A légügyi és tengerészeti minisztérium az érdekeltek tudomására hozza, hogy 1939. augusztus elsején megkezdik a január 26-án kelt 267. számú s a gázálarcok kötelező beszerzésére vonatkozó királyi rendelettörvény alkalmazásának ellenőrzését. Mivel eddig az időpontig minden fizetett alkalmazottnál végrehajtották a szükséges levonásokat, a légügyi minisztérium nem veszi figyelembe semmiféle kérelmet a fizetések elhalasztására vagy meghosszabbítására vonatkozólag. A megrendelések feladhatók az országos társadalombiztosító pénztár központja vagy a központi gázálarc-elosztó hivatal utján (București, Intrarea Amzei 1.), amely mint az Antigaz és Sarogaz gázálarcgyárak képviselője, egyedül jogosított rendelések elfogadására.

Nem kötelesek gázálarcot beszerezni a fizetés nélküli tanoncok és azok az alkalmazottak, akiknek fizetése nem haladja meg a havi 500 leit.

A 267. számú királyi rendelettörvény alkalmazásának végrehajtását ellenőrző személyeket a hivatalos lap május 22-iki számában megjelent 121. számú miniszteri végzés jelöli ki.

Rusznay Gyula dr

A nő a modern társadalomban

Fűzve 72 Lei.

A szerző megbízható szociális érzékekkel nyúlt ehhez a kérdéshez, hogy a továbbkutatásnak lökést adjon s az ugartörés nehéz munkáját elvégezze. Részletesen foglalkozik a történeti feminizmussal, majd az új feminizmus keretében tisztázza a női mai problémáit Rusznay Gyula a katolikus világnézet fényében ismerteti meg olvasóival a kérdés egész területét.

Cassulo András pápai nuncius a Nyárádmentén

Megható fogadtatás a székely „Szentföld” községeiben

Tegnap számunkban részletesebb tudósítást hoztunk Cassulo pápai nuncius marosvásárhelyi látogatásairól. A tudósításban röviden említettük, hogy a Szentföld követe a Nyárádmente községein keresztül érkezett a székely nagyvárosba. Utólag érkezett meg hozzá a Nyárádmentén való átvonulásról Schmidt László ehedí plébános tudósítása, melyből érdekességei folytán most utólag is kiemelünk egyes részleteket. A nyárádmenti katolikus lakosságú vidéket „Szentföldnek” is nevezi a székely nyelvjárás. Ennek a Szentföldnek Nyárádremete a csikmezei, illetve udvarhelymezei határ felé eső első nagyobb községe. Idegyültek a Szentföld többi községeiből is a lelkesek, hogy az átvonuló nunciust üdvözöljék. Velük együtt templomi zászlók alatt óriási tömegben felsorakozott a hívők serege.

A küldött tudósítás aztán így folytatja: — Mosolygó arccal, lelkesen éljenezve fogadta a hatalmas tömeg a Szentatya követét s az autóból kiszálló kíséretet. Cassulo András mosolyogva és meghatottan hordozta körül tekintetét a tömegben, mely fogadtatására megjelent. Majd Agótha Andre remetei esperesplébános latin nyelven a következőket mondotta:

„Excellenciás Ur! Pápai Nuncius Ur! A marosi espereskerület legelső plébániáján Főesperesem és a marosvásárhelyi paptestvérek nevében szeretettel köszöntöm. A magam és itten összegyűlt nagyszámú híveim nevében is arra kérem, hogy közöttünk érezze jól magát s adják rá az apostoli áldást, melyre mindannyiunknak olyan nagy szükségünk van. Midőn szívem mélyéből és legnagyobb hódolattal üdvözölöm Önt, a Szentatya követét, utjára Isten áldását kérem, Excellenciás Urat pedig az Isten sokáig éltesse!”

Zúgó éljenezés tört ki az emberek ajkán, majd a nuncius kezdett beszélni olaszul a néphez és a papsághoz. Megköszönte a szép fogadtatást s biztosított mindenkit arról, hogy nemcsak ő, de a Szentatya is, akinek akaratából minket most meglátogat, a legnagyobb szeretettel fog mindig a hűséges és vallásos székely népre gondolni. Szeretetre intett mindenkit, mert ez a két parancsolat az, mely az emberek szívét hűséggel tölti meg. Az olasz szó dallamosan áradt a mindig mosolygó, jószágos főpap ajkáról, hogy midőn magyarul is hallották a nagyszerű tolmácsolásban, akkor könnyekké olvadjanak a hitéért annyit szenvedett s olyan nehéz életkörülmények között élő emberek szemeiben. De könnyein keresztül is mosolygott minden ember, mert könnyein keresztül is látta mindenki, hogy itt a szeretet beszél. Az a szeretet, melyet ma oly ritkán találunk meg egymás között.

Ezután rövid imádság a templomba vonult a menet. Felhívtuk a nunciust figyelmét arra a csodásan szép feszületre, mely a főoltárt díszíti s melyről a „Magyar Lapok” egyik régebbi száma is megemlékezett. „Cantate!” — mondotta Cassulo András pápai követ s megindult a templom felé. A nép ajkán felcsendült a székely Máriaének s érzelmének szabad folyást engedve zúgva zengtek: „Angyaloknak királynéja, tiszta Szűz...”

A főoltár előtti térdeplőn imádkozott a nuncius majd odaszólt a helyi plébánosnak:

„Imádkozzatok a néppel a Miatyánkot!” S amíg mindannyian imádkoztunk, elragadtatva szemlélte a feszületet, melynél szébbet egy darab fából aligha faragott művész.

A kivonulás előtt ismét szólt a néphez s arra buzdította, hogy hűségesek legyenek ahhoz a Krisztushoz, akinek ilyen csodálatos szép feszülete van évszázadok óta a főoltáron.

„Ennek a Krisztusnak nagy szeretete és áldozatos lelke tanítson meg hűségesnek lenni Egyházatokhoz, népetekhez, családoktokhoz s akkor remélhetik, hogy Isten segítsége mindig veletek maradjon.”

Áldást osztott ezután, majd ismét énekre buzdította a népet s az Eucharisztikus himnusz éneklése közben alig tudott haladni a boldogságtól könnyező emberek között, hiszen mindenki megakart csókolni ezt az áldó kezét, mely olyan szeretettel emelkedett megáldani a legszegényebbet is közülünk.

Az autók felbúgtak s mosolyogva áldotta meg a nuncius az apró iskolás gyermekeket, akik

sorfallat állva virággal szórták tele az utat.

Közben Marosvásárhelyen is türelmetlenül várhatták a megkésztet elökelő vendéget, mert autóval előre jöttek Nyárádremetét, majd gyorsan száguldottak vissza az örömhírral. A kíséret egy autóval szaporodott, mert mi is elmentünk egész uton, hogy a kerület központján Marosvásárhelyen teljes számban legyen ott a papság.

Az utvonalon végig Köszvényesen, Mikházán, Deményházán imádkozva vártak már órák óta a hívek. A templomi lobogókat himbálta a szél s a

Chamberlain és Halifax hosszastanácskozást folytatott a londoni lengyel nagykövettel

Részletes megbeszélés volt arról, hogy milyen támogatást nyújtson Anglia Lengyelországnak egy támadó háború esetén

Londonból jelentik: Chamberlain angol miniszterelnök kedden magához kérte Raczyński londoni lengyel nagykövetet és hosszabb megbeszélést folytatott vele.

A Press Association értesülése szerint a megbeszélésen jelen volt Halifax angol külügyminiszter is. A sajtóiroda úgy tudja, hogy az angol-lengyel kapcsolatok különböző vonatkozásairól volt szó a megbeszélésen. Az angol kormány kérdést tett, hogy milyen támogatást kíván Lengyelország, ha megtámadják. Ezúttal a gazdasági támogatás módjairól adtak az angol miniszterek tájékoztatást. Viszont a lengyel nagykövétel részletesen beszámolt Lengyelország katonai felkészültségéről. A Press Association szerint a megbeszélésen áttekintették az általános politikai helyzetet, de nem említették a szovjettel való szövetséges ügyét. Azonban afelől nincs kétség, hogy Lengyelország szívesen látta, ha a békecsoporthoz államainak az összefogása minél nagyobb kiterjedésűvé lenne.

A francia vezérkari főnök ünnepélyes fogadtatása Londonban

Londonból jelentik: Gamelin tábornok, a francia vezérkari főnöke kedden nagyobb kísérettel megérkezett az angol fővárosba. Az állomáson ünnepélyes fogadtatásban részesítették. Az angol kormány nemzetvédelmi miniszterein kívül a fogadtatáson megjelentek az angol szárazföldi, tengeri és légi hadsereg vezetői is. Az állomás terére egy gránátos díszszázad vonult ki, hogy a francia vendég előtt tisztelegjen.

A francia államtanács állást foglalt a Szovjettel való meg egyezés érdekében

Párizsból jelentik: Kedden államtanács volt az államfő elnöklése alatt. Bonnet külügyminiszter részletes beszámolót adott a Molotov beszéde és a legutóbb érkezett szovjetválasz folytán előállott helyzetről. Utalt arra, hogy Franciaország volt az első, aki a Szovjetnek az európai politikába való bevonását kezdeményezte, s ma is az a helyzet, hogy az egyensúly állapotok megvalósítása a Szovjet lényeges együttműködése nélkül nem lehetséges.

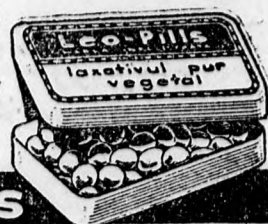
Az Information értesülése szerint Bonnet az államtanácsban javaslatokat tett, hogy Anglia és

Bélrenyheség?

.....Leo-Pills

segít.

Leo-Pills

nuncius mindenütt kiszállt és volt egy pár kedves szava minden község népéhez. Minden embert meg akart áldani, hiszen tudta, hogy ma mindenki a Szentatya áldását várja.

Filiális egyházközségemben Iszlóban a szombati hittanvizsga alkalmával már mondták a híveim, hogy ők is megállítják a nunciust autóját, Szőnyegekkal és rengeteg virággal feldíszítették kicsiny templomukat és amikor odaérkezünk, már jött is ki mosolyogva és áldást osztva Cassulo András pápai követ. Ezután már mind gyorsabban haladtunk Marosvásárhely felé.

Franciaország közös eljárással milyen módon hozza létre a szovjettel való teljes meg egyezést.

A Ce Soir írja, hogy Franciaország és Törökország között a meg egyezés immár létrejött, s annak közzététele már csak napok kérdése. A meg egyezés az alexandrettei szandzsáknak Törökországhoz való teljes visszacsatolást mondja ki, s egyúttal Törökország kötelezettségvállalását, hogy a francia érdekeltségű és szövetségi hadihajók előtt háború esetén nyitva tartja a Dardanellák szorosán való közlekedést.

A szovjettel való egyezmény esetén Japán csatlakozik a német-olasz katonai szövetséghez, s Olaszország felmondja az angolokkal kötött egyezményt

Rómából jelentik: A Gazzetta del Popolo Londonból keltezett jelentést közöl, mely szerint a japán kormány hivatalosan közölte az angol kormánnyal, hogy abban az esetben, ha létrejön az angol-szovjet egyezmény, akkor Tokió is csatlakozik a német-olasz katonai szövetséghez. A híradást hivatalos helyről még nem erősítették meg.

Londonból jelentik: A Daily Herald diplomáciai szerkesztője azt a hírt közli, hogy Olaszország az angol-török egyezmény következményeképpen és abban az esetben, ha létrejön az angol-szovjet egyezmény, fölmondja az elmúlt év husvétjakor kötött angol-olasz egyezményt.

A nagyváradi székesegyházból induló urnapi körmenet sorrendje

Nagyvárad. Saját tud. Lapunk tegnapi számában közöltük a székesegyházi Urnapi istentisztelet sorrendjét, amely szerint csütörtökön, Urnapján előbb Te Deum lesz, majd Fiedler István megyéspüspök szentmisét mond. Szentmise után indul meg az urnapi körmenet. A körmeneten felvonuló csoportok négyes sorokban a következő sorrendben haladnak:

A körmenet élén kresztvivő két zászlótartóval.

1. Iskolák: Fiu- és leánytanulók: Szent Vince Intézet, Olasz római katolikus fiúiskola, Szent Orsolya Zárda, Notre Dame Intézet, Állami elemi iskolák és a Gojdu Liceum tanulói.

2. Ifjúsági egyesületek: Leánykörök, leánykongregációk, fűhürruhás leányok, felnőtt leányok.

3. Férfiak: Felnőtt ifjak, Urak Kongregációja, Férfikrédó, Férficsoporth.

4. Papság: Ministránsok, kispapok, áldozópapok, méltóságok. Baldachin előtt virághintó leányok sora. Baldachin alatt az Oltáriszentséggel a Megyés Főpásztor.

5. Világi méltóságok. Egyháztanács, Képviselőtestület.

6. Nők: Szerzetesnők, Szociális Nővérek, Nők.

SCHUTZ ANTAL

DOGMATIKA

A katolikus hitgizságok rendszere. Új, bővített kiadás, két kötetben, Fűzve 900 Lei és portó.

Hulló „csillagok“

*

A korányári égbolt éjszakai mélykék bársonyán ékkövesen ragyog a nagy csillagrevü, metsző, éles levegőben úszik a fénysemek csillogó csapata. Alant, a kaliforniai vasbeton filmhangároknak, nehéz drapériák között, sokmillió gyertyafényű jupiterlámpák tüzes fénydárdái előtt éjjel-nappal a „Suez“ felvételei folynak, a másik, az „embercsillagokkal.“ A keskenyarcú, kisfiúsan karcsú Annabella, jelmezébe szorítva, kifeszten, csibészes könnyedséggel játssza nagy jelenetét. Élénk, makacs fejlődulatainál, nemes arcélét valósággal körületesíti a reflektorfény az érzékeny celluloid-szalag számára. Az operatőr már átizzadta ingét. Aztán a rendező kiáltása, a fényező és a fényező sztanioltükrök megvakulnak, Annabella magasra tartott karral, fulladtn kiáltja:

— Jaj, a tudom, a szívem...

És ajultan esik össze. Az embertelen hőség, amelyben könnyedén, részletekre terjedő éberséggel kellett játszania, önkívületileg kimerítette. Kosztümösen, kifeszten arccal, elnyitott szájjal, életelenül egy gubancban fekszik, most nem szép, nem csábító, nem „glamorous“, hanem egy ajult, a festék alatt halálsápadt, sovány nő. A rendezők nem lepődnek meg, gyakorlottan felemelik, az a fontos, hogy a jelenet hibátlanul sikerült. Odafut a bársonyos tekintetű Tyrone Power, szesszel mossa menyasszonya homlokát, néhány szóval vigasztalja és készülnek a következő jelenetre.

A „Suez“ már nagy sikerrel fut a világ milliós mozijában. Tyrone Power pedig azóta feleségül vette a nála majdnem tíz évvel idősebb Annabellát. A dollárszázereket kereső filmszillagok emberi attitűdjének megértéséhez számunkra elképzelhetetlen szempontokat kellene figyelembe venni. Annabellánál, ennél a rokonszenves, nagytehetségű francia színésznőnél is a két világrészben folytatott karrierharca és műtermi életének kínjai magyarázhatják csak azt az ideges és váratlan lelki bizonytalanságot, amellyel férjétől, Jean Murattól és gyermekétől — akiket pedig egy évvel ezelőtt még ószintén, mélyen szeretett — el tudott válni. Egyik rendező mondja emlékirataiban: „A sztárok, minél tehetségesebbek, tehát minél jogosabban sztárok, annál inkább a sikervágy narchoitikus mérgezésében, valami felőrületben élnek, éppen ezért emberi megnyilatkozásaik egészen esetlegesek, szinte véletlenek, legtöbbször ostobán, tehát szenzációt keltenek elharmarkodottak.“

A filmszínész-ambíció egészen különfajta, rohanó törekvés: más területeken a kezdő természetesen tartja, hogy élete felét kell eltöltenie, amíg a csúcspontra juthat; a filmszínésznek azonban egy-két év alatt premierplanokban kell az egész világon közönséget hódítania. Vagy sikerül ez idő alatt vagy örökre leviszsgázott a szakma előtt. Ha beérkezett, világhíre, szinte elkölthetetlenül sok pénzre és hisztérikus élete van, melynek ő tulajdonképpen csak hasznélvezője, mert ez az élete már szerződésileg reklámjónöksége trükkjeinek és a jupiterlámpák agyvelőforraló sugarainak a célpontja. Nem kell csodálni, ha a filmszínésznek nagyon sokszor és nagyon sok szabadságot adnak. A vezető sztárok minden filmjük után pihenni mehetnek.

A jelenlegi hollywoodi vakáció-hírek szerint William Powell, „Amerika gentlemanje“, Catalania-szigetre megy strandolni, onnét Mexikóba tesz kirándulást. Lionel Barrymore szabadsága alatt barlangol és tájképet fest. Clark Gable eddig saját vitorlásán horgászvidékeket keresett fel, idén feleségül vette a magas, gyönyörű Carola Lombardot, akivel állítólag még a horgászszenvedélyben is egyeznek. Az égő feketeszemű, molett Kay Francis idén is a lidői homokban lesz látható s ami vele jár, valószínűleg néhány rejtélyes és csontos amerikai arisztokrata kíséretében. Joan Crawford, ez a hátkántáncosnőből sztárrá előlépett, hódítóan sudár alakú, szenvedélyes arcú, széles szájú színésznő, kicsit már idős. Gyönyörű villája van Hollywoodban, kertjé márvány úszómedencével és teniszpályával. „Igazi érettségség“ — mondják róla hívei, de többen mondják, hogy: „Jövőre már nem játszhat leányzerepeket.“

... És mi lehet a némafilm régi, ragyogó csillagaival? Csak egy év bukkan fel újabban, Pearl White, aki még Mary Pickford elődjeként, a némafilmek áhitattal rajongott szépsége volt. Szőkén, karcsún izzó romantikus, kalandos filmekben játszott, férfiak harcoltak, öltek érte. Aztán fiatalabb, zsenge leányzerek jöttek Kaliforniába a sikerért, szégyényen és önfeláldozóan, Pearl White Európába vonult, Páris környékén vett kastélyt.

MEGNYILT

REMECEN

a bihari Schweitzban
a SZIKSZAY PENSIO

Mérsékelt árak. Pontos és szolid kiszolgálás. Villanyvilágítás.
Vasutállomás: Stăna de Vale-n

SZERAJEVO

— 25 évvel a merénylet után

— Jugoszláviai utijegyzetek —

Szerajevó, június hó.

Azt hittem, jobban megindít majd, ha a Miljacka partján, a Kralja Petra-utca és a Vojvoda Stepe Obala-utca sarkán, a világtörténelmi utca-sarkon megállok, azon a helyen, ahol — ebben a hónapban lesz huszonöt éve — Princip kezében eldőrdült a világháború startját jelző pisztoly. De a saroktól öt lépésre fezes muzulmán borbély sütette magát boltja réztányérjai előtt a nappal, szemben bosnyák kofa szitkozódott, a Miljacka rövid hídjáról pedig hangos, Griebenből magyarzó németek fényképezték a kis emléktáblát, amelyen érthetetlen ciril betűkkel és érthetetlen szerb nyelven valami olyasféle áll, hogy 1914 június 28-án itt kezdődött el a szerb szabadság. A cicerone is unottan magyarázta, látszott, hogy ezt a szöveget mondta el legtöbbször: a városháza elől hajtatott erre Ferenc Ferdinánd kocsija s este már hiába várta a trónörökös párt egy szerajevói magánpalota lakosztályában a megvetett ágy...

Polgári, szinte jelentéktelen műemlék már ez a sarok, nem az a pont, ahonnan a világot megvázoló földrengés elindult. Egy tragikus negyed évszázad elmosta aktualitását s bátran mondhatom, hogy Szerajevóban ma már a merénylet színhelye a legérdektelenebb emlék.

A SZÁZ MECSET ÉRDEKES VÁROSA

sokkal különb látnivalókat tartogat. Már a szerajevói—csacsaki vasútvonal közepe táján, Mezidjin Rogaticánál, a mészbástyás, havasi környezetben megérezni, hogy a vonat kifelé tart Európából. Mert, ami itt kezdődik, az már a muzulmán Kelet minden furcsaságával és elütő szokásaival. A pásztorfalvakban egyre több a falállított ceruzára emlékeztető, vékony minaret, az állomásokon itt is, ott is fölütnek az elfátyolozott, feredzsás mohamedán nő, bugyogóban: dimlijében és csarsafban. Fekete, egész arcot takaró fátylokban olyanok, mint Fatia Negra a filmen. Szerajevó pedig már, ez a tüneményes város, úgyszólván tisztára Kelet. Az európai kultúrát elnyomja a mohamedán, a száz mecset toronyán ötször naponta megszólal a müezzin elnyújtottan éneklő torokhangja és imára hívja az igazhitű bosnyákokat. A minaretek alatt ilyenkor megkezdődik a rituális mosdás, a templomi kutaknál térdig s könyökig gyűrűköve öntözik az arcukba és különösen az orrukra a vizet a muzulmánok s az imafalnál homlokukkal a földig hajolva már imádkoznak is. A Begova Dzsamijánál, a legnagyobb mecsetnél a rácsos bekukuskálva az esti szertartásnál például két halottat is láttam a szőnyegen, arccal Mekkában fordítva, mert itt már Mekka a fontos s az ottani időt minden mecset bejáratánál külön óra méri. A szerajevói tizenegy volt, a mekkai már délután három. A halottakat aztán kivitték a moszlim temetőbe s a férfit köturbános sírba fektették. Ettől a pillanattól kezdve a sírt megbolygatni, vagy javítani nem szabad, mert mire a kölapok bedőlnek, az igazhitű már a hetedik metnyországa jutott, Allah közelébe.

VÉGIG A MUZULMÁN VÁROSNEGYEDEKEN

zeg-zugos, festői utcákon visz a lépcsős hegyi út. A házak még hárem-rendszerre vannak építve: magasan a sűrű sarácsos ablak, nehogy idegen férfi beláthossan rajjuk, de alul kis kémlelőlyukak, hogy azért az asszonyok leskelődhessenek. Mert rend-

kívül kíváncsiak ebben a szigorú és szemérmes életmódban. Amint végimentem a düledt házak közt, mögöttem jobbra-balra résnyre nyitlak az udvarok kapui, de mire visszafordultam, sikongó nevetéssel csapkodták magukra a nők. A szembejövők sűrű feredzséje alól is kiizzott az erősen festett száj s mikor az egyik kézimunkaárust nagymérsén megkértem, hogy mutassa meg az arcát, óvatosan körülnézve — felrehúzta a fátylát. Ez sem egyhamar jut majd be a hetedig mennyországba!

Az utcákon, idilli hulladékok között, máhás állatok, öszvérek és szamarak dőcögtek, turbános és fezes törököknek látszó bosnyákok döfködték őket s az egész környezet, a fehér házakból kihajló babérfaágak, a pittoreszk szemét, a keleti jelmeznyüzsgés olyan, mint egy különös műgonddal be rendezett színpad.

A CSARSÍJA

is ilyen, a tizenhatéves bazár. A színes, alktól és veszekedéstől hangos bódékban öreg muzulmánok ülnek (mindegyik külön tanulmányfej), maguk alá húzott lábbal, akár órákig is mozdulatlanul. Kaszirkendőket és majdnem levegőből szótt vékony muszlinfátyliakat lobogat a szél, a rézművesek utcája úgy cseng, mint egy kalapáccsal kongatott üst: a nyílt műhelyekben most készülnek a réztányérok, hamutartók, kávés kannák és darálók. Ezeket lehetne itthagyni a filigrán ezüstmunkákért és szőnyegekért, amelyeket a szőnyeggyárban évekig is elszó egy-egy munkásnő a szövőszék szálain olyan gyors ujjakkal játszva, mint egy hárfán, amely nem hangot, hanem színakkordot ad. Van itt persze selyem imaszőnyeg, négyszázötven munkásnő műve, 70—80 ezer dinár az ára. A levegőben kavargó a zaj és a meleg kávézag, a bazár közepén kis kávéház, réztányérok, sakkozó és csontkorongokkal ostáblát játszó mohamedánokkal — és angol tánczenét bögető Európavevővel. A Nyugat elkeveredik itt egy furcsa, zajos, szagos világgal, szemben jön egy európai ruhát viselő nő — feredzsával az arcán. Mellette nagy, szőke német lány fényképez. Elveszti itt az ember a tájékozódóképességét térben, pénzben és időben, mekkai órák másként járnak, kis utcák visszatérnek önmagukba, ötletszerűek az árak s mindenki olyanná válik, mint az európai kisfiú Ázsiában. Szédítő és elragadó ez a forgatag, csupa báj és veszedelem.

ZSUFOLTAK A HOTELEK

nemcsak Szerajevóban, de a szomszédos kis fürdőn, Iliidzében is. A németektől és kisebbrészt az az angoloktól mozdulni sem lehet. Nyugateurópai idején egy kis keleti levegőt szívni. Az „Evropá“ban (olyan patinás szállodája ez Szerajevonak, mint Bécsnek a „Sacher“) este zsufolt az étterem. Cirillül „RESTORAN“-t „PECTOPAH“-nak írják, amit nem egykönnyen lehet megszokni. De 10 órára megürülnek az asztalok, mert itt nem kell senkinek a nyugati koszt és a nyugati kiszolgálás. A turisták szétszédnek a kis keleti mulatókba, főleg a Sadroanba, ahol már kapható a sűrű, szinte fekete dalmát vörösbőr, a török édesség és a keleti látványosság. Mire egy-egy éjszaka megjön a nehéz sirokkó, már nem ettől, hanem az elmúlt nap különös impresszióitól, az idegen és varázslatos világtól súlyosodik el a turisták feje... (B. Gy.)

Elszegényedett, visszautazott Hollywoodba, műtermi öltöztető lett. Öregem, hajlottan, kialudt szemmel, mint kísértet tett-vett, megadón kereste a kis kenyerét. Aztán innen is kitétek, mert „a sztá-

rokat idegesítette a jelenléte.“

A sztárokat, akiknek többnyire ez a sorsa, s akiknek hisztérikus, ostoba élete igazán nem irigylésreméltó.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELFIZETÉSI ARAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450... Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P...

Kolozsvári szerkesztő: dr Sulyok István. Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Gyenge légáramlás, tulnyomóan derült idő, A hőmérséklet tovább emelkedik.

Munkásokat keresnek Szatmáron, Saját tud. A szatmári munkügyi felügyelőség mellett dolgozó munkáshelyező hivatal kedden hirdményt tett közze, amelyben munkásokat keres...

Elfogták a Diószeg környékét fosztogató bandát, Nagyvárad, Saját tud. Diószeg környékén már évek óta veszedelmes betörők garázdálkodnak. Feltörték a borospincéket, pajtákát, betörték a magánosan álló lakásokba...

Egy tüzoltó meghalt, öt súlyosan megsebesült a varsói pályaudvar oltási munkálatainál. Varsóból jelentik: Beszámoltunk már arról, hogy a varsói központi pályaudvar épületében kedden reggel tűz ütött ki...

A Háztulajdonosok Szövetségének az akciója a családok mérsékléséért. A nagyváradai Háztulajdonosok Szövetsége kérvényt adott be a pénzügyigazgatóság...

Lecsapolják a fernezelyi Bódi-tavat, hogy megtalálják a vízbefullt munkás holttestét. Nagyvárad, Saját tudósítónktól. Beszámoltunk arról a halálosvégű Bódi-tóban való furdózásról...

Józseffalváiért

Bukovinai székely testvéreink szörnyű szerencsétlensége az egész magyar társadalom lelkét megriáztatta. Mindenki a legteljesebb együttérzéssel gondol azokra a józseffalviakra...

A józseffalvi tűzkárosultak felségélyezésére megindult akció során ezért siet a társadalom aprajánagyja, hogy eljuttassa segítségét az arra gazán rászorulókra.

Ennek a szeretetnek a megható megnyilvánulása volt az a felhívás is, melyet Fiedler István megyéspüspök lapunk tegnapielőtti száma útján intézett a könyörületes szívű emberekhez.

A váradai és szatmári egyházmegye római katolikus híveihez és a „Magyar Lapok” t. olvasóihoz!

Kedves híveim!

Nagy meglepődéssel értesültem arról, hogy kedves híveim és a „Magyar Lapok” olvasói keresztény szeretettel siettek a tűzvésztlől sújtott Józseffalva segélyezésére.

A nemesszívű adakozókra ezúton is főpásztori áldásomat adom.

Nagyvárad, 1939. június hó 3-án.

† ISTVÁN püspök.

A püspököt a jóságos szavakkal mi csak annyit fűzünk, hogy kétszer ad, aki gyorsan ad. Így kezdenek tehát olvasóink adományaitak memmel sürgősebben eljuttatni a „Magyar Lapok” szerkesztőségére...

Eddig befolyt adományok: 33.282

Table listing donors and amounts: Mai nap folyamán címünkre érkezett adományok összege: Özv. Bereczky Gyuláné N-várad (pótösszeg) 100, Premontrei Rend, Nagyvárad 500, etc.

Összesen: 43.84

Gépkocsigázolás Nagyváradon, Saját tud. Kedden délután könnyen végzetessé válhat gépkocsi szerencsétlenség történt az Április 20-utcabán. Bucureanu Dumitru 16 éves Bucurota közpályán gépkocsi és elkapta a fiu ruháját és Bucureanu Dumitru az utmenti kórákához oapta. Marcose Dezső, a gépkocsi vezetője lefekezett és nem hajtott sebesen, így a legény könnyebb sérülésekkel menekült meg.

Halálozás. Mint részvétellel értesülünk, Nagyváradon 82 éves korában elhunyt övegy Csepreghy Józsefné, a régi iparostársadalom egyik ismert és becsült tagjának özvegye.

ROBBANÁS EGY OLASZORSZÁGI FALUBAN. Rómából jelentik: Olaszország Spézia nevű tartományának Anla nevű falujában, a posta épülete előtt egy kocsin fölrobbant egy hatalmas gáztartály.

ROMÁNIÁBAN IS ELŐADJÁK A „SZEGÉNY GAZDAGOK” CÍMŰ MAGYAR HANGOS-FILMET. Bucarestből jelentik: Pop Ionel, a „Szegény gazdagok” című Jókai-regény fordítója nemrég hosszabb ideig tartózkodott Budapesten s magával hozta Romániába a „Szegény gazdagok” című magyar nyelvű beszélő filmet.

Zürichi zárlat, Párizs 11.74 fél, London 20.70, Newyork 443, Brüsszel 75.42 fél, Milánó 23.31, Amsterdam 235.50, Berlin 177.60, Szófia 540, Prága 15.12 fél, Varsó 83.75, Belgrád 10, Bucurosti 325.

Martzy Mihály a kereskedelmi és iparkamara vezetőségi ülésén. Temesvár. Saját tud. A kereskedelmi- és iparkamara időközi bizottsága ülést tartott, amelyen első ízben jelen meg Martzy Mihály tanár, időközi bizottsági tag, akit tudvalevőleg a választások előtt neveztek ki a kereskedelmi kamara vezetőségébe.

A Vulturii-Sasok Turista Egyesülete június hó 11-én reggel 5 órai indulással Rézbánya környékére rendez kirándulást. Két csoportban felkeresik a seghisteli cseppkőbarlangot és a Porrtale-Biharkaput, valamint a Fekete Körös eredetét.

Temetés. Özv. Csepreghy Józsefné szül. Szilágyi Mária 82 éves korában meghalt. Temetése csütörtökön délután 4 órakor lesz a Plevna utca 1. számú gyászháztól.

Távollétében hét évi börtönre ítélte a kolozsvári katonai törvényszék Rozvány Jenőt

Kolozsvár. Saját tud. A Negulescu Dumitru hadbíró alezredes elnöke alatt működő kolozsvári katonai törvényszék tegnap tartotta meg az 1930-as évek elején leplezett biharmegyei kommunista szervezkedéssel és az akkori képviselőválasztások során üzött baloldali propagandával kapcsolatos perek végtárgyalását.

Abban az időben alakult meg Nagyváradon bizonyos kommunista elemekből a „Városiak és Falusiak Dolgozók Blokkja” dr. Rozvány Jenő ügyvéd, jelenleg moszkvai tanár szervezésében. E munkáspárt cégére alatt megkísérelték a választási propagandától túlfutott „demokratikus polgári pártokba” is kommunista elemek becsémpésztését. A biharmegyei propagandát Rozvány Jenő intézte, de közben a hatóságok a párt működését betiltották. Később dr. Rozvány ellen elfogató parancsot adtak ki és 6 kalandok hosszú sora után 1931. május 15-én Élesden csendőrkézzre is került. Innen két nap múlva Telegdre szállították, ahol a nagyszámban egybegyűlt szélsőséges érzelmi munkásság megkísérelte kiszabadítását. Eközben Pápa csendőrnagyot is inzultáltak.

A megindított vizsgálat során mintegy száz főből álló állítólagos résztvevőt tartóztattak le, akik közül a vizsgálat sokakat tisztázott s így csupán 15 egyén ellen indítottak eljárást közrend elleni igazgatás és lázadás vétsége címén.

Időközben az akkortájt erőteljes szélsőséges szervezkedést a nagyváradai állambiztonsági hivatal közegeinek sikerült leleplezniük. Megállapították, hogy dr. Rozvány Jenő Sztalin, Szamuely és Tuchenko néven három sejtbe tömörítve irányította a mozgalmat röpiratokban és nyomtatványokkal igyekezve terjeszteni a kommunizmus eszméjét. Dr. Rozvány később Szovjetországra menekült, Tuchenko nevű nagyváradai sejt-vezetője Fülöp János helyettese Davidovics András és Albert Ferenc műlakatos, aki a titkári teendőket látta el, azonban lapot készülték forgalomba hozni „Forradalom” címen, de a hatóságok még ennek

megjelenése előtt nyomukra jöttek. Ugy ellenük, mint számos munkásszervező ellen eljárás indult, de ugyanazon év folyamán a nagyváradai törvényszék nagyrészüket felmentette. Így Albert Ferenc is szabadlábra került, azonban rövidesen ezután újabb házkutatás során nagymennyiségű politikai propaganda-irattra akadtak nála. Ezért a katonai törvényszék elé állították őt és a vele együtt működő párttagokat s a náluk talált lajstromok alapján a tegnap sejt vezetőit is.

A kolozsvári katonai törvényszék ez év január havában ítélkezett felettük, amidőn Albert Ferencet és társait 6—6 havi fegyházbüntetéssel sújtotta.

A tegnapi tárgyaláson dr. Rozvány Jenő tegnap délutáni kapcsolatban, néhány tanu kihallgatása után dr. Barbu Alexandru őrnagy katonai vezetőügyész szigorú büntetést kért a tömegper ezuttal felelősségre vont vádlottjaira.

Közel egyórai tanácskozás után a katonai törvényszék kihirdette ítéletét. Ezek szerint a távollévő dr. Rozvány Jenő ügyvédet hét esztendői börtönbüntetéssel, öt évi jogvesztéssel, 100 ezer lei pénzbüntetéssel sújtották és 10 ezer lei perköltségben marasztalták el. Davidovics Andrást ugyan csak távollétében egy évi börtönbüntetést és 5000 lei pénzbüntetést kapott. Hasonlóan egy évet kapott Albert Ferenc is, akit a közelmúltban nyert hat hónapos fegyházbüntetésével együttesen másfél évet kell ülnie. Ezenkívül 2000 lei pénzbüntetésben és ugyannyi perköltségben marasztalták el. A per többi vádlottait: Rubinstein Imrét, Bárány Lászlót, Rácz Györgyöt, Freiberg Lászlót, Grünberger Józsefet, Waldmann Lászlót, Rosinger Albertet, Rozenzweig, Belene, Smilovits, Osnát, Heiglitz, Hertz és Grünfeld Livia, akik közül mindössze öten voltak jelen, fejenként hat-hat hónapi fegyházbüntetést, valamint 1000—1000 lei pénzbüntetést kaptak.

Ezzel az ítélettel közel egy évtizede húzódo per nyert befejezést a törvénykező hatóságok előtt.

Baróti Szabó Dávid emlékének áldozott a székelyudvarhelyi fiú és leánykongregáció

Székelyudvarhely. Saját tud. Április 10-én volt kétszázéves évfordulója annak — amint a „Magyar Lapok” is megemlékezett róla, — hogy Baróti Szabó Dávid, a székelyegek nagy fia, a magyar irodalomnak egyik érdemes munkása, a deákiskola megalapítója megszületett. A kiváló irodalmi férfiú, az időmértékes verselés meghonosítója, középiskolai tanulmányait a székelyudvarhelyi jezsuita kollégiumban végezte s nagynevű tanárainak rendjét annyira megkedvelte, hogy ömaga is jezsuitává lett és több helyen tanarkodott. Rendjének feloszlata után, esztergom-egyházmezei pap-tanár lett s nemcsak az ifjuságot oktatta, hanem nagyarányú irodalmi munkásságot is fejtett ki, amellyel nevét örökre beírta irodalomtörténetünkbe.

A székelyudvarhelyi római katolikus főgimnázium egykori nagynevű diákjának emlékét, — kinek pályája irodalomtörténetünkben korszakalkotóvá súlyosult, — mindig kegyelettel őrizte. A magyar irodalom tanárai minden időben sok szeretettel emlékeztek róla. Az 1896-ik évben az ifjusági önképzőkört az ő nevével nevezték el. Az 1912-ik évben Ágoston István, a főgimnáziumnak baróti születésű növendéke — aki később a világháborúban hősi halált halt — összegyűjtötte Baróti születéséről vonatkozó adatokat s azoknak alapján rekonstruálta aztán Spanyár Pál, a lelkes rajztanár Baróti szülőházát. Ugyancsak ő festette meg a kiváló férfiú arcképét az intézet részére, ez előtt húsz évvel, halálának százados évfordulója alkalmából.

Most pedig a középiskolás fiúk- és leánykongregációja emlékezett meg hálás kegyelettel Baróti Szabó Dávidról annak a fényesen sikerült, nagyszabású ünnepélynek a keretében, amelyet abból az alkalomból rendeztek, hogy a kongregációs vasárnapon Sándor Imre pápai kamarás, főesperes nyolcvan jelöltet avatott a különböző kongregációk tagjaivá. Az ünnepély középpontjába a Baróti Szabó Dávidról való megemlékezést helyezték és nagyon helyesen, mert Baróti nemcsak kiváló kongreganista vezető, hanem Máriának is nagy tisztelője volt. Amikor föléjeztem a megvakulás veszedelme fenyegette

s szembetegségéből kigyógyult, egy szép költeményben dicsőítette Máriát, akinek gyógyulását tulajdonította.

Baróti pályáját Bálint Barna VIII. osztályt végzett ifju rajzolta meg, ügyes beszédben. „A lefőlt diófához” című mély értelmű allegóriáját Wenetsek József VI. o. t. szavaltá mély átérzéssel s Debos Ferenc tanárnak „Dávid diák” címen írt kedves jelenetét, melyben Baróti a jezsuitarendbe való belépésük bucsuzik társaitól, a fiukongreganisták adták elő nagy sikerrel. Mind a szereplőket, mind pedig a bájos jelenet szerzőjét melegen ünnepelte és tüntető tapsokkal halmozta el a közönség. Az ünnepesség többi részét Bertalan Anna és Katona Rozália kongreganisták Máriát dicsőítő, sikerült szavatai, a leány- és fiukongreganisták kedves énekszámai, a főgimnázium zenekarának nagyszerű darabjai tették. A leányok énekkarát Simonfi József s. lelkész, a fiúk ének- és zenekarát Kiss Elek zentánár vezette, mindketten nagy hozzáértéssel. Az ünnepesség Páll László VIII. osztályt végzett ifju beszéddel végződött, aki távozó társai nevében is megígérte, hogy az élet nehéz útjain őket is az a kongregációs szellem vezeti, amely Barótit is nagyra tette.

Biró Lajos.

Szolgálatos gyógyszerárak Nagyváradon:

Ma, csütörtökön, június 8-án Nagyváradon a következő gyógyszerárak teljesítenek szolgálatot:
„Szent Antal” Bv. Reg. Ferdinand. Tel. 13-55.
„Kigyó”, Piata Regina Maria. Tel. 29-63.
„Csillag”, Str. N. Iorga 1. Telefon 25-51.
„Aranykereszt”, Piata Unirii (Zsigmondovits és Barla). Telefon 28-52.
„Diana”, Str. Astra No. 18. Telefon 32-57.

Pénteken a következő nagyváradai gyógyszerárak tartanak szolgálatot:
Madonna, Str. Sztaroveszky No. 1. (Dr. Medvigy). Telefon 30-20.
Fehér Kereszt, Bulevardul Regele Ferdinand No. 2. (Pacala.)

Cleopatra, Str. Avram Jancu 2. telefon 15-15.
Szent Ferenc, Str. Guza Voda No. 24. Telefon 17-47. (Csanda.)
Szent László, Piata Bisericei No. 1. Velence, Tcmplontér. (Hegedüs.)

* A kritikus életkorban reggelenként éhgyomorra egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keeserűvíz réges-régóta bevált kitűnő hatású házi-szer, amely állandó használatra is igen alkalmas. Kérdezze meg orvosát.

Tanítóbácsi...

*

Nagyvárad, június hó.

Unneplőbe öltözött, kipirult arcú csöppségek hatalmas virágbokrétaival a kezükben siettek előttem. Megszólítottam az egyiket s tőle tudtam meg, hogy évszázó vizsgára sietnek az elemi iskolába.

Szívembe sajgott az emlékezés, visszagondolva arra az időre, amikor még én is lázas izgalommal drukkoltam az iskola apró padjaiban. Elmentem magam is a vizsgára, abban a reményben, hogy derűt lopok a szívembe a múltból. Alig mult el két évtized azóta s mondhatni semmi sem változott. Unneplőbe öltöztek és virágot hoztak a nebulók ma is, mint akkor, élettől duzzadó boldog arcuk kipirult az izgalomtól s csillagfényes gyermekszemekkel bizakodóan tekintettek a jövőbe, mint ez előtt húsz évvel mi tekintettünk reménységgel az eljövendő éveinkre.

Csak egy lepelt meg nagyon, a „címzés”, ahogy a gyerekek a tanítójukat megszólították. Egyik elemi iskolában sem hallottam a régi megleghangzású „tanító bácsi” megszólítást. Kiveszett, kipusztult, akár a „tekintetes”, vagy a „nemzetes” cím s most már csak a falusi iskolákban használják ezt a „tanító bácsi” megszólítást.

Amikor mi jártunk elemi iskolába, véres csatlók dülltek Európaszerte s a mi tanítóinknak magasabb címek voltak, mégis tanítóbácsinak szólítottuk őket.

A római katolikus tanítóképző mintagyakorló iskolájából, — ahová én is jártam volt annakidején — katonának hívták be a tanítót. Így történt az, hogy a helybeli katolikus bank népszerű igazgatója, aki képesített tanító s fiatalabb éveiben országsszerte hírneves tanító volt, a bank párnázott ajtója mögül sietett hozzánk, hogy oklason bennünket a betüntetés fontos tudományára. Kedves, jóságosan mosolygó arcát, valamint intó szavait szívünkbe zártuk s áldva gondolunk vissza rá.

Egy év múlva tényleges tanítóknak, akik addig kemény csatlókban harcolt, üteget vezényelt s mellén bátorságának díszes kitüntetésével tért vissza szeretett tanítványai körébe.

Mi örömmel fogadtuk a tanítóbácsit s így szólítottuk, pedig tartalékos főhadnagy volt s okleveles képezdei tanár. De az elemi iskola termében tanító volt s mi tanítóbácsinak hívtuk.

Jól emlékszem, amikor mondta:

— Legszebb cím a tanító. Mert a magvető munkát a tanító végzi, a felsőbb iskolák már távlatot nyújtanak.

S mind a két tanító évtizedeken át a legnagyobb odaadással, a haladó korszellem elméleti és gyakorlati ismeretei tanításával egész nemzedékeket neveltek fel istenfélő, jellemes és szorgalmas polgárokká. Az iskolán kívül az életben is tekintélyt szereztek maguknak. Ma az egyik takarékpénztári vezérigazgató, a másik túl a határon főtanfelügyelő, de ha olykor találkozunk velük, vagy hallunk róluk, nekünk, egykori tanítványainak ők most is tanítóbácsik maradtak. De tudják azt, hogy ez a cím és megszólítás természetes háldja annak az áldásos munkának, amit a mi érdekünkben, túl a kötelességteljesítés határain értünk áldoztak.

Vidosits Gyula

A nagyváradai mozgóképszínházak műsora:

DORIAN: A SEJK.

CORSO: A HARCIAI BRENT KISASSZONY.

APOLLÓ: ELSŐ BALLEPES.

Ballay Sándor riportja:

Mit látott és mit hallott az ujságíró Réven, a kerékpárverseny résztvevői között

Rév község határában lezajlott ünnepségekről és a „restaurációs kupa” verseny elindulásáról tegnap számunkban már beszámoltunk. Most a községben és a kerékpárosokkal a barlangnál eltöltött délután néhány érdekes és kedves epizódját akarjuk ismertetni.

Kolostort építenek a leszállás helyén

Délután négy óra tájban értünk be a faluba és azonnal Balog Alexandru jegyzőt kerestük fel. Megakartuk szerezni a június 6-iki ünnepségek programját. A jegyzőt azonban nem találtuk otthon. Kint volt késő estig a mezőn, ahol tribünöket állítottak fel a másnapi és a június 8-iki ünnepségekre. Dr. Ille Victor orvosnál is hiába próbálkoztunk, beteghez hívták. Kulcsár Andor református lelkész pedig Aradra utazott.

Elindultunk tehát sétálni a faluba, ahol szóbaálltunk a falusi emberekkel, akik érdekes kezdeményezésről számoltak be. A révi értelmiségi osztály a nagyváradi gör. kel. püspökség támogatásával tervbevette, hogy azon a helyen, ahol 1930 június 6-án Öfelsége II. Károly király repülőgépe leszállt, hatalmas méretű kolostort építtet. A kolostor terve már elkészült és megkezdtek a földek összevásárlását is. A tervzet szerint az építési költségek 40 millió leibe kerülnek. Tervbevétele ugyanazon a helyen egy park és egy országgyakorlótér létesítését is. A közeljövőben mindenesetre eldől, hogy a fölművesek kártalanításával sikerül-e megszerezni a leszállás környékén lévő 20 hold földet és felépítik-e a kolostort.

1927 óta évenként megrendezik a „restaurációs kupa” kerékpárversenyt és Rév község egy vizzel telt korszát küld Öfelségének, annak emlékeztetére, hogy a király hazatérésekor Mudura Mária korszójából vizzel kínálta meg. Az égetett agyagkorszát a kerékpárverseny rendezői gépkocsin szállítják Bucarestiba, ahol a verseny első helyezette az ONEF stadionban Mudura Máriának adja át, aki egy dési őrmester felesége, de minden évben leutazik a fővárosba, hogy a korszát személyesen nyújtsa át Öfelségének. A király ezt az égetett agyagkorszát kedves emlékként őrzi.

Nagyméretű ünnepségek június 8-án

A június 6-iki ünnepségeknél sokkal nagyobb méretűt készítenek elő június 8-án, a király 9 éves trónralépésének évfordulójára. Mintegy 10 ezer katona részvételével parádét tartanak. Ugy tudják, hogy Tataru Coriolan dr királyi helytartó is személyesen fog résztvenni ezen az ünnepségen. Kora hajnalban elindul az emlékoszloptól az a staféta is, amelyik vizet és búzakévet visz Nagyváradra. A mezőn újabb tribünöket állítanak fel és díszes oltárt is emelnek az istentisztelethez.

A versenyző legfőbb kincse a kerékpár

Estefelé mentünk ki a Zichy-barlanghoz. A vasúti pályatest melletti 70—80 cm-es gyalogjárón igen sok kerékpárossal találkozunk. Gyakorlatoztak, helyesebben edzést tartottak. Olyan gyorsan és mégis biztonságosan rohan-

tak gépeikkel a keskeny, kavicsos, gödrös úton, mintha a versenypályán lennének. A szálloda környéke kalapácsolástól volt hangos. Gépeiket javították. Egészen szétszedték, újra összeszerelték. A gumitömlőket vizsgálatták, hogy elég kemények-e. Másik része a versenyzőknek sétált vagy beszélgetett. Fegyelmelmenten viselkedtek s a vezetők szavát azonnal megfogadták. Vacsora után a legteljesebb csendben vonultak vissza szobáikba. Gépeiktől azonban nem váltak meg. Magukkal vitték és ágyaik mellé állították. Elalvás előtt talán még egyszer meg is simogatták.

Tudose mint Tarzan

A verseny résztvevői és a rendezőbizottság a verseny kezdete előtt már két nappal megérkezett Révre és a barlangnál lévő penzióban szállásolták el őket. Ellátásukról a tartományfőnökség és a megye gondoskodott. Dr. Ille Victor körorvos és felesége, valamint Balog Alexandru jegyző viselték azután gondjukat. Meg is voltak elégedve mindennel. Nem győzték dicsérni a szívélyes vendéglátást és a jó kosztot. Az edzésen kívül, természetesen, sok szabadidő állott rendelkezésükre. Apróbb kirándulásokat tettek. Megmászták a környező hegyeket. Tudose, a verseny favoritja itt is kiuntette magát. Ugy ugrált szikláról-sziklára, mint egy zerge. El is neveztek Tarzannak. Ez a név azután rajta is maradt.

Sporttudósító, aki maga is versenyez

Művelt, kedves és közvetlen embert ismerünk meg Jenceck Emil, az „Universul Sport” tudósítójának személyében. Vidám természetű 25 év körüli fiatalember, aki az idén a versenyre is rászánta magát. „Meggondolatlan” lépését így magyarázta:

— Nem is lehet az jó tudósító, aki maga is nem űzi azt a sportágat.

Mikor eljött az étkezés ideje, ő is leült a többi versenyző közé vacsorázni. Az étkezés végén azonban néhány társával együtt, akik hasonlóképpen „amatőrök”, egy üveg sört rendelt. Természetesen figyelmeztették, hogy komoly versenyző nem ihat alkoholt. Jenceck azonban ismét kész volt a felelettel:

— A sör nem a versenyző, hanem az ujságíró gyomrába kerül.

Akinek egy kiló kenyér nem is sok

Az éles levegő és a sok mászkálás alaposan megnövelte a fiúk étvágyát. Talán még a gyomorbajos ember is kedvet kapott volna az étkezéshez, olyan jóízűen falatoztak. Két tál ételt szolgáltak fel a vacsorához, de a nagyobb étkek közül többen újra kértek. Egy 20 év körüli szőke fiú elkécses érkezett. A doktorné személyesen vitte ki neki az ételt és elebe tett egy tál felszeletelt kenyeret is. Legnagyobb meglepetésére a fiú azonban újabb kenyeret kért. A szívélyes doktorné nem vette komolyan a dolgot, de azért kiküldött még egy tál kenyeret. Akkorára azonban a tálban már tényleg nem volt egy darab kenyér sem.

Nagyvárad halálkölő sportja a fővárosiak meglátásában

Kedélyes, de egyben tanulságos társalgást folytattunk az estebédnél a vezetőségi tagokkal. Természetesen a kerékpársport volt a főtema. Cornel Marinescu a karaván vezetője a fővárosi kezdeményező szellemet és áldozatkészséget dicséri.

— Túróm és hozzáérnem kell a sporthoz és ezenkívül pénz is — mondotta. — A pénzt pedig mindig sikerül előteremteni. Kitűnő versenyző-gárdát neveltünk magunknak és a közönség érdek ödeje is eventként fokozódik.

Aurel Iascu azonban érdekli, hogy Nagyváradról miért nem vesznek részt a ver-

senyen?

Határozott választ nem tudunk adni, mert mi sem értjük. Az ország legtávolabbi részéről eljöttek a versenyzők, ingyen ellátást kapnak, a közeli váradiak pedig meg sem próbálták a részvételt.

Misu Antonescu a régi nagyváradi sport-sikereket eleveníti fel. Őszintén feltárjuk, hogy ma milyen siralmas a helyzet. Nem akarják elhinni.

— Nem akad néhány önzetlen sportember, aki anyagi áldozatra is kész? — szól közbe M. Chircu.

Mindenki meg van botránkozva. Nem értik meg, hogy más viszonyok között élünk. Nálunk senki sem hagyhatja el hetekre állását, hogy mint önkéntes gépkocsivezető, vagy célbíró és versenybíró segítkezzen.

Mindenesetre lelkesedést, önfeláldozást és áldozatkészséget tanulhatnának tőlük mindazok, akik a nagyváradi sport vezéreinek tekintik magukat.

Összeállították az olaszok ellen játszó magyar válogatott labdarúgó csapatot

Budapestről jelentik: Dietz dr szövetségi kapitány kedden este összeállította az olaszok ellen játszó magyar válogatottat. Az összeállítás még nem végleges, amennyiben a csatársort csak közvetlen a mérkőzés előtt állítják össze a kismecskés hét csatárból. A védelem összeállítása ezzel szemben végleges. Az olaszok ellen játszó magyar csapat tehát a következő:

Szabó — Korányi, Bíró — Lázár, Turay, Balogh: A csatárjelöltek a következők: Kincses, Cseh, Zsengellér, Polgár, Kiszely, Sárosi dr., Gyetvay. Tartalékok: Kiss, Sziklai, Dudás és Vince.

Az olasz válogatott összeállítása: Oliveri — Rava, Foni — Depetrini, Andreolo, Locatelli — Biavetti, Perazzolo, Piola, Meazza, Colaussi.

A mérkőzés bírója az angol Thompson.

Nem engedélyezi a F. I. F. A. a független horvát labdarúgó szövetséget. Belgrádból jelentik: Imeretes, hogy a horvát nagycsapatok mozgalmat indítottak abban az irányban, hogy Horvátország sportját teljesen függetlenítsék. A mozgalom vezetői emlékiratot intéztek a FIFA-hoz és kérték, hogy engedélyezze a független horvát futballszövetséget. Most érkezett meg a FIFA válasza, amely szerint egy országban csak egy hivatalos szövetség lehet, tehát nem engedélyezi a horvát szövetség megalakítását. A mozgalom miatt a jugoszláv szövetség a vezető horvát csapatokat: a Gradjanekyit, a Haskot és a Hajducot kizárta a jugoszláv nemzeti ligából.

Arcárhirdetések

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Magánház

Olaeziban eladó. Ertekezni d. u. 2—4-ig. Tel. 22-98. Ügynököket díjazunk.

Eladó

sport gyermek kocsit és különböző butorok. — Nagyvárad, Str. Oltenia No. 8.

Lakás

szavanként 3 lei

Uteai 2 szobás szép lakás, július 1-re kiadó. Nagyvárad, Str. Tache Jonescu 58. szám.

Egy

uteai szoba, konyha, peziz kiadó. Nagyvárad Nicolae Zsiga-u. 50. sz.

Kiadó

butorozott szoba, egy pannoniade vagy herbeado. Nagyvárad, Duca-utca 11. szám.

Egyszobás,

konyhas, szuterinás lakás villanyal és vízvezetékekkel azonnal kiadó. Nagyvárad, Strada Ciorogariu 49-a.

Allást nyec

szavanként 2 lei

Fűszeres

anulónak 14 éves fia felvétetik Joó Lajos kereskedésében. Nagyvárad, Körös-u. 24.

Hűlőpéle

szavanként 3 lei

Biztosan megszabadul a sváb és ruszli bogártól, ha „Neotox” irtószert használ. Még ma próbálja ki. Kapnató Nagyváradon: Ajtay gyógyszerárban Str. Vlahuta 46. szám

PUHA ÖLMOT

állandóan vesz a Szendrői László nyomda r. k.

Vesebajosoknak nélkülözhetetlen!

Hogyan éljen a vesebajos ember?

Írta: Dr. Lukács Pál főorvos.

Orvosi tanácsok, diétás utbaigazítások

Ara 50 lei.

LEGUJABB

Az új alkotmány szerinti első parlament ünnepélyes megnyitása

Öfelsége a király nagyszabású trónbeszéde méltatta az új rendszer eredményeit és kitűzte a jövő fejlődés irányelveit

București, június 7. (Saját tud.) Az új parlament megnyitása iránt rendkívüli érdeklődés nyilvánult meg. A főváros ünnepi díszbe öltözött. Az utvonulat, a Calea Victoriei-uti királyi palota és a parlament között a zászlók erdejével díszítették és mindenütt a Nemzeti Ujjászületési Arcvonal jelvényei lobogtak.

A király, szokásos díszkíséretével, kevéssel 12 óra előtt indult el a palotából, hogy a trónbeszéd felolvasásával megnyissa az országgyűlést. Az utvonulat csendőzredek sorfala szegélyezte és a nép mindenütt nagy szeretettel éljenze az uralkodót.

Fél 12 órai kezdettel ünnepélyes istentisztelet volt a patriarchai temp'omban, amelyen részt vettek a kormány tagjai Armand Calinescu miniszterelnökkel az élükön, a királyi tanácsosok, s a törvényhozó testületek tagjai.

Az istentisztelet után a képviselők és szenátorok a képviselőház üléstermébe gyűltek, amelyet a Nemzeti Ujjászületési Arcvonal jelvényeivel díszítettek. Az országgyűlés tagjai a front fehé nyári egyenruhájában jelentek meg, csupán

a falusi gazda-képviselők viselték a front földműves gárdájának a népviselethez simuló öltözetét. A diplomáciai páholyban kivétel nélkül megjelentek a diplomáciai testület tagjai és a karzatokon az előkelő világ hölgyközönsége foglalt helyet.

Tizenkét órakor a kormány tagjai felvonultak az elnöki emelvényre s a feszült várakozás percei következtek.

Érkezik a király

Kevéssel tizenkét óra után felhangzott a bejelentés:

— Öfelsége a király!

S az uralkodó a képviselők és szenátorok egetverő éljenzése közben belépett az ülésterembe és mélyen meghajolt a nemzet képviselői előtt. Az ováció lecsillapodása után Calinescu miniszterelnök átnyújtotta a királynak a trónbeszédet, aki ünnepélyes csendben, emelkedett hangon olvasni kezdte.

A trónbeszéd

Beszéde elején kegyelettel emlékezett meg az elhunyt Mária királynéről, méltatva érdemeit, amelyeket a román nemzet egyesítésének nagy művében szerzett s kiemelte a háborúban való hősiességét és azt aényt, hogy szorosabbá fűzte a kapcsolatot a román nemzet és a dinasztia között. Emléke örökké élni fog.

Azután így folytatta az uralkodó.

Szenátor urak, képviselő urak!

Különös örömmel tölt el, hogy a nemzetnek az új alkotmány előírásai szerint és a nemzeti ujjászületés jegyében megválasztott képviselői körében megjelenhetnek.

Az új alkotmány

Kezdetül fogva szüntelenül egységre, hazafias és önzetlen munkára hívtam fel népet. De az események olyan fordulatot vettek, hogy veszélyeztetették nemcsak a belső rendet és az ország nyugodt fejlődését, hanem magának a nemzetnek a létét is. Ezért léptem közbe a válságos órában 1938 február 10-én és a legtisztább szándékkal s nyugodt lelkiismerettel új alkotmányt adtam az országnak. (Nagy taps, éljenzés.)

Ez az új berendezkedés a román népnek hazájában való igazságosabb elhelyezkedést, elsőbbséget és megélhetést biztosít s egyúttal pontosabban körülírja minden állampolgár jogait és kötelességeit. Biztosítja a mezőgazdaság, a munkásság, az értelmiségi foglalkozásuk és más termelő osztályok megfelelőbb érdekképviseletét. (Taps.)

Nagy lelki megnyugvásomra szolgált, hogy a nép lelkében széleskörű visszhangra talált az ország új alkotmányos alapokra való helyezésének gondolata. Ezt aényt bizonyítja, hogy a szavazásra jogosultak 99 százaléka az új alkotmány mellett nyilatkozott. Egy év múlva ugyanezt a lelkesedést tapasztaltuk a Nemzeti Ujjászületési Arcvonal megalakításakor a tagok névsorába való beiratkozásnál. (Taps.) A mostani választásokon harmadszor nyilatkozott meg a nép ragaszkodása az új elrendezéshez.

Az eddigi megvalósítások.

A kormány főgondja a hadsereg

Szenátor urak, Képviselő urak! Másfél év volt szükséges ahhoz, hogy helyreállítsuk a belső rendet, amelyet a politikai zavargások súlyosan veszélyeztetettek és helyreállítsuk az állam tekintélyét, ami az utóbbi időben nagymértékben gyöngült. Munkánkat teljes siker koronázta. Ma teljes nyugalom uralkodik az

országban. Az új rend lehetőséget nyújtott a gyümölcsöző munkára és egyben arra, hogy minden veszéllyel szembeszállhassunk. Lehetővé tette az új rend, hogy reformokat valósítsunk meg az új alkotmány szellemében.

Az uralkodó ezután felsorolta az új közigazgatási törvényt, amely decentralizációt valósított meg, továbbá az igazságszolgáltatás és közoktatásügyi reformját, a munkatörvényt, a társadalomvédelem és a közegészségügy érdekében hozott törvényes intézkedéseket, az utak újjáépítését mint az új kormányzati rendszer kiemelkedő alkotásait. S e hatalmas megvalósítások ellenére is, állapította meg, az állam költségvetése kiegyensúlyozott és a pénz értéke szilárd maradt.

A hadsereg, — folytatta, — továbbra is a kormányom főgondját képezi. (Szünni nem akaró taps.) A hadsereg helyzetének feljavítása hatalmas haladást mutat fel. A gyalogságot teljesen új fegyverzettel szereltük fel, a tüzérség a legmodernebb eszközökkel rendelkezik s a román repülés fejlődése hasonlóképpen nagy lépésekkel haladt előre. A belföldi hadfelszerelési ipar hathatós támogatásban részesült, úgyhogy az értékes és eredményes munkát vérelte az országra a külföld érdeklődését. Ennek az érdeklődésnek köszönhetőek azok a gazdasági egyezmények, amelyeket kormányom Német-gez.

Mindez a tevékenység az országnak a teljes biztonság érzését nyújtotta. A bizalomnak

Az angol királyi pár befejezte kanadai látogatását

Szerdán megérkeztek az Egyesült Államok határára. Nagy fogadtatásra készülnek Washingtonban

Londonból jelentik: Az angol királyi pár kanadai látogatása kedden véget ért. A vendégek szerdán érkeznek Niagara állam határához. A határállomáson VI. György angol királyt és feleségét Hull külügyminiszter fogadja. A határállomástól a királyi pár vonata egyenesen Washingtonba indul.

Washington városa, ahová a királyi pár csütörtökön érkezik meg, ünnepi díszben várja a magas vendégeket. Niagara állam határállomásától Washingtonig 50 ezer főnyi katonaság állt a vasútvonal mellett. A vendégek az utat Roosevelt elnök különvonatán teszik meg. A kü-

és a polgárság áldozatos szellemének tanúság zonytsága az a lelkesedés, amellyel az ország polgárai önkéntesen hozzájárultak a hadfelszerelési alap növeléséhez.

A népkisebbségi kérdés és a külpolitikai helyzet

Kormányom különös gonddal kezelte a népkisebbségi kérdést. Biztosította az országban élő kisebbségek kulturális jogait és szellemi fejlődését érdekeik őszinte tiszteletbentartásával.

Az ország nehéz külpolitikai kérdésekkel állott szemben. Kormányom békepolitikát folytatott, de nem a bármilyen áron való béke politikáját. (Hosszantartó taps.) Kormányom nem is folytathatott más politikát, mint a nemzet szabadságát, függetlenségét, méltóságát és az ország területi épségét tiszteletbentartó politikát.

Ennek a politikának a támogatására kormányom több tartalékos korosztályt hívott be, határozottan kijelentvén, hogy a határokat minden áldozattal meg fogja védeni. Különös büszkeséggel állapítom meg, hogy a nép ősi erényeinek szellemében sorakozott fel az ország biztonságának megvédésére.

Az ország tekintélye nagymértékben emelkedett. Mikor fiammal, Mihály gyulafehérvári nagyvajdával látogatást tettem különböző országok fővárosaiban, a szívélyes fogadtatáson kívül mindenütt tapasztalhattam azt a különös megbecsülést, aminek Románia, örvend.

A haladás és a gyümölcsöző munka ráte-országokkal, Franciaországgal és Angliával kötött és amelyek az ország gazdasági érdekeinek szolgálata mellett biztosítják a honvédelmi szükségletek kielégítésének tekintélyes részét.

A jövő feladatai

Az uralkodó a továbbiakban a még megoldandó feladatokat vázolta és felsorolta azokat a törvényeket, amelyek a közeljövőben megalkotásra várnak. Ezek a következők: A szakmai testületek szervezésére vonatkozó törvény; a közhivatalnokai szabályzat, amely pontosan körülírja a köztisztviselők jogait és kötelességeit; azután a nép gazdasági szükségleteinek fedezését szolgáló intézkedések, amelyek hivatottak arra, hogy ellensúlyozzák az áldozatokat, amelyeket a nehézségek elhárítása megkívánt. Ennek során szerepel a mezőgazdasági termelés jövedelmezőbbé tételének és a termény értékesítésének biztosítására vonatkozó törvény. (Nagy taps.)

A király felemlítette ezután az új pátriárka megválasztásának megoldásra váró feladatát és emelkedett szavakban emlékezett meg az elhunyt pátriárkáról, akinek miniszterelnöksége idejében rakták le az új elrendezés alapjait.

Ezután annak a bizalomnak adta kifejezését, hogy az új parlament hivatásának magaslatán állva fogja folytatni a megkezdett munkát. Teljes tárgyilagossággal vehet részt a parlament minden egyes tagja a törvényhozás munkájában.

Kérem a Mindenható, — fejezte be az uralkodó a trónbeszédet, hogy adja áldását munkásságukra, hogy eredményesen szolgálhassák Románia érdekeit.

A törvényhozó testületek ülészakát ezennel megnyitom.

Az ünnepélyes megnyitoulés a királyhimmusz hangjaival fejeződött be.

lönvonatot pancélemezek borítják.

A washingtoni pályaudvart, nem a szokásos vörössel, hanem Erzsébet hercegnő kedvenc színével: királykékkel díszítik. Washingtonban egyébként valósággal előzömlött erre az alkalomra a vidékiek tömege. A szállodák zeufolyva vannak, dacára, hogy a szállójai napi szobaárakat ezekre a napokra 150–200 dollárra emelték.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Nagyvárad, II. Károly király-ut 5. szám.

CENZURAT